Poštnina plačana v gotovini.

Leto XVII., št. 219 — Ljubljana, torek 22. septembra 1936 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Italijanska politika v srednji Evropi

Obisk avstrijskega zunanjega ministra dr. Schmidta v Rimu je dal evropskemu, zlasti pa italijanskemu in avstrijskemu časopisju povod za zanimive komentarje o sedanjem položaju v Srednji Evropi. Skoro vsi komentarji soglašajo v sodbi, da se pripravljajo nove smeri za razvoj tega predela našega kontinenta. Italijansko časopisje piše o potrebi večje aktivnosti italijanske politike v podunavskem bazenu. Pri tem izrecno poudarja, da ne gre za kako reakcijo proti bratislavski konferenci Male antante, marveč edino za utrditev rimskega bloka brez kakršnihkoli tendenc po izključevanju sodelovanja z drugimi srednjeevropskimi državami.

V tem smislu je posebno prepričevalno pisal oficiozni »Giornale d' Italia«, ki tudi o napovedani dunajski konferenci Italije, Avstrije in Madžarske poudarja, da v nobenem pogledu ne bo naperjena proti interesom Male antante. Ker so v približno enakem tonu pisali tudi avstrijski listi, sodijo diplomatski sotrudniki velikih evropskih listov, da se pripravlja preusmeritev italijanske politike v Srednji Evropi. Po njihovem mnenju se je pokazalo, da Italija in Nemčija pač lahko do neke mere sodelujeta v splošni evropski politiki, da pa se za kulisami med njima še vedno vrši huda borba za večji vpliv v Srednji Evropi.

Italija hoče nejasni mednarodni položaj izkoristiti, da poboljša svojo srednjeevropsko pozicijo, ki se je bila zaradi abesinske vojne poslabšala na korist Nemčije. Formalno bo Italija gradila dalje na znanih rimskih protokolih, podpisanih med njo, Avstrijo in Madžarsko 17. marca 1934 in izpopolnjenih z dodatnim sporazumom z dne 23. marca 1936. Kakor je razvidno iz raznih opazk v fašističnih listoh, so italijanski krogi malo razočarani zaradi posledic dne 11. julija t. l. med Avstrijo in Nemčijo sklenjenega sporazuma, ki so se pokazale v precej drugačni luči, kakor so v Italiji sprva pričakovali. Tudi madžarsko približevanje Nemčiji, ki je prišlo zlasti do izraza ob nedavnem obisku regenta Horthyja pri Hitlerju, vzbuja resno pozornost v rimskih krogih. Dunajska konferenca, ki je že napovedana, a ji še ni določen datum, bo imela zato nalogo, še bolj poudariti povezanost treh držav rimskega bloka in njihovo voljo, upreti se slehernemu poskusu po oslabitvi tega bloka, pa naj pride od koderkoli.

Vsekakor je diplomatska akcija v Srednji Ameriki zopet nad vse živahna. Stališče Male antante je tako jasno in znano, da lahko narodi zavezniških držav mirno pričakujejo dogodkov, kakorkoli se bodo razvijali. Z zadoščenjem bodo pozdravili, ako prevlada trezni razum in pride med vsemi podunavskimi državami, ki so zlasti gospodarsko tako tesno navezane druga na drugo, res do tesnejšega sodelovanja.

Iz italijanskega časopisja je razvidno, kako velik pomen pripisujejo v Rimu dunajski konferenci. Po njihovi sodbi bo bistveno vplivala na nadaljnji razvoj političnega položaja v Podunavju. Ker se pri tem vedno na novo s poudarkom ugotavlja, da napovedani sestanek v nobenem pogledu ne bo naperjen proti politiki Male antante, sklepajo nekateri francoski in angleški listi, da bo namen te konference ravno nasproten, to je: poskus zbližanja med državami rimskega bloka in Male antante. Pri tem se opozarja na paralelno akcijo, ki jo je s strani Češkoslovaške inavguriral ministrski predsednik dr. Hodža, ko je bil obenem še zunanji minister. Tudi v komunikeju bratislavske konference, kjer je bilo rečeno, da so vse akcije Male antante dostopne tudi za sosedne države, vidijo ponekod možnost tesnejšega zbližanja srednjeevropskih držav. Glede Avstrije je splošna sodba, da se taki preorientaciji ne upira, ker je tudi ona razočarana po praktičnih posledicah sporazuma z Nemčijo. Težje bo z Madžarsko, ki se momentano nadeja za svoj revizionizem večje podpore od Berlina kakor od Rima. Na to stran bo važen obisk madžarskega zunanjega ministra Kanye v Rimu. Ali bo njegov rezultat pozitiven, se bo najbolje videlo pač po tem, če se bo ob ali neposrebno po obisku sporočil datum dunajske konference. Da Nemčija s svoje strani ne drži rok križem, je dokaz »zasebni« obisk nemškega ministra Neuratha v Budimpešti, ki bo gost madžarskega regenta Horthyja na »slučajno« prirejenem lovu.

Titulescova bolezen

St. Moritz, 21. septembra. w. O zdravstvenem stanju Titulesca je bil danes izdan naslednji komunike: Izvedena preiskava dovoljuje ugotovitev, da je slabokrvnost Titulesca posledica bolezniv zadnjih dneh meseca julija. Krvna reakcija, ki je nastala po zadnji transfuziji krvi, je ugodna ter dovoljuje upanje, da se bo sedaj sicer še vedno resno stanje bolnika izboljšalo.

ABESINSKI GLAVOBOL ŽENEVE

Plenarna seja skupščine Društva narodov v navzočnosti Abesincev in odsotnosti Italijanov — V pričakovanju končnega sklepa o usodi abesinske delegacije

Ženeva, 21. septembra. w. V prisotnosti treh abesinskih delegatov in v odsotnosti italijanske delegacije je bila ob 11. dopoldne otvorjena 17. redna skupščina Društva narodov. Delegacije so bile zbrane polnoštevilno in tudi na galerijah je bilo zelo mnogo občinstva. Med delegati je mnogo aktivnih zunanjih ministrov. Vse je z napetostjo pričakovalo posebno odločitev glede procedure, ki naj bi dovedla do izključitve abesinskih zastopnikov in s tem do zopetnega prihoda italijanske delegacije. Ko so abesinski delegati stopili v dvorano, je vladala popolna tišina.

Optimistični govor predsednika Vicunhe

V svojem otvoritvenem govoru je predsednik, čilski delegat **Rivas Vicunha**, izjavil med drugim, da se mora storiti vse, da bi se vse države pridobile za pristop ali za povratek v Društvo narodov. Naloga sedanje skupščine je, da pridobi Društvu narodov večjo učinkovitost. Reforma Društva narodov je potrebna. **Politične razmere zadnjih mesecev so postavile ženevsko mirovno institucijo pred nove probleme. Za popolno sanacijo sveta so potrebni ne samo politični, temveč tudi gospodarski ukrepi. Pri tem je treba ugotoviti razveseljivo dejstvo, da gospodarska kriza pojema in da se kažejo znaki za novo oživljenje gospodarskega delovanja.** Društvo narodov ne sme opustiti nobene možnosti pri kateri ne bi doprineslo svojega deleža za konsolidacijo miru. Da se prepreči vojna, bi moralo prav za prav zadoščati, da sledimo glasovom narodov, ki vsako vojno ostro obsojajo.

Izvolitev verifikacijskega odbora

Po otvoritvenem govoru predsednika se je vršila volitev kandidatov za verifikacijski odbor. Predsednik Vicunha je predložil listo članov odbora. So to Tubela (Peru), Eden (Anglija), Delbos (Francija), Litvinov (Rusija), Limburg (Nizozemska), Osuski (Češkoslovaška), Politis (Grčija), Jordan (Nova Zelandija) in Ruždi Aras (Turčija). Na predlog abesinskega delegata se je glasovanje vršilo tajno. Angleški in ruski kandidat sta dobila po 47 glasov, francoski kandidat 46, grški in češkoslovaški po 43, turški in peruanski po 41, novozelandski 40 in nizozemski 39 glasov. **Nizozemski kandidat Limburg je bil postavljen na željo tako imenovanih nevtralnih držav, ter namerava izsiliti v verifikacijskem odboru glede Abesinije odločitev, ki bo odgovarjala mednarodnemu pravu. Ako mu to ne bo uspelo, bo predlagal, naj se to vprašanje predloži v odločitev mednarodnemu razsodišču v Haagu. Abesinska delegacija bi medtem ohranila svoje mesto na skupščini Društva narodov, s tem pa bi bila za prihodnji čas tudi nemogoča razjasnitev italijanskih odnosov do Društva narodov, ker Italija toliko časa noče sodelovati v Ženevi, dokler bo tam abesinsko zastopstvo.**

Druga seja

Vprašanje verifikacije abesinskih mandatov

Na drugi plenarni seji skupščine, ki je bila otvorjena ob 17., je skupščina sprejela prvo poročilo verifikacijskega odbora. Odbor je verificiral mandate 51 delegacij. Kar se tiče abesinskega vprašanja, bo ta primer predmet posebnega poročila, ki ga bo dobila skupščina v dveh ali treh dneh. Medtem sodeluje abesinska delegacija pri delu skupščine ter se je tudi udeležila volitev predsednika, ki je nato sledila.

Novi predsednik argentinski zunanji minister

Za predsednika je bil s 44 od 49 oddanih glasov izvoljen argentinski zunanji minister dr. Savedro Lanas.

Neguš prispel z letalom

Za časa seje je neguš z letalom prispel v Ženevo. Neguš namerava najprej počakati na odločitev verifikacijskega odbora ter se v primeru odklonitve obrniti na haaško mednarodno razsodišče. Do končno veljavne odločitve haaškega razsodišča pa bo težko najti proceduro, ki bi onemogočila abesinski delegaciji pristop v dvorano Društva narodov.

Jugoslovenska delegacija

Jugoslovanska delegacija na zasedanju DN je takole sestavljena: šef delegacije in prvi delegat dr. Milan Stojadinović, predsednik vlade in zunanji minister, njegov namestnik pariški poslanik dr. Purić.

Delegati: dr. Božidar Purić, poslanik v Parizu, dr. Ivan Gosar, univ. prof. v Ljubljani, dr. Ivo Subotić, stalni delegat kraljevine Jugoslavije. Namestnik dr. Ivo Andrić, načelnik političnega oddelka v zunanjem ministrstvu. Tehniška svetovalca dr. Stojan Gavrilović, šef odseka za DN pri zunanjem ministrstvu, in dr. Slavko Stojković, tajnik zunanjega ministrstva. Generalni tajnik dr. Vladimir Manojlović, tajnik stalne delegacije pri DN.

Danes sestanek delegatov Male antante

Kakor doznavajo v tukajšnjih diplomatskih krogih se bodo najbrže že jutri sestali delegati Male antante, da sklepajo o vprašanju postopanja pri rešitvi nekaterih važnih vprašanj v Svetu in na skupščini Društva narodov.

„Kelih sramote je treba izpiti do dna"

Pariz, 21. septembra. o. Vsi današnji listi se obširno bavijo z abesinskim vprašanjem in naglašajo, da se ne more večno dopustiti, da država, ki dejansko ne obstoja več, stalno vznemirja mednarodni položaj. Najbolj jasno stališče zavzema glasilo radikalne starnke »Oeuvre«, ki pravi, da je pač treba že zaradi lokarnske konference izpiti ta kelih sramote do kraja in to je tudi stališče Anglije. Tudi Francija ne bi smela dovoliti, da neguš otežkoča mednarodne odnošaje.

Stalin na smrt bolan

Izvoljen je že triumvirat, ki bi po Stalinovi smrti prevzel vodstvo Sovjetske unije

Rim, 21. septembra o. Po poročilih iz Moskve je Stalin obolel na angini pectoris in se je njegovo stanje tako poslabšalo, da je katastrofa neizbežna. O tem ne smejo v Rusiji ničesar poročati, ker se boje, da bi resnica o Stalinovi bolezni izzvala nove nemire. **Po Stalinovi želji, naj bi po njegovi smrti prevzel vodstvo Sovjetske unije triumvirat. Svet ljudskih komisarjev je o tem že razpravljal in je določil za člane triumvirata komisarja za vojsko Vorošilova, komisarja za promet Kaganoviča, ki je tast Stalina in komisarja za težko industrijo Ordžonikidza.**

Berlin, 21. septembra. w. Iz Varšave prihajajo poročila, da se množijo pri Stalinu napadi dušljivosti. Stalinovo bivanje v gorskem zraku Kavkaza ni prineslo nobenega izboljšanja. Dosedanji bolnikov telesni zdravnik prof. Smirnov je bil odstavljen ter imenovan za njegovega naslednika prof. Pletminov.

Sestanek Neurath—Kanya

Poizkus vmešavanja Nemčije v pogajanja med državami rimskega bloka, ki bodo te dni na Dunaju

Budimpešta, 21. septembra. o. Vsi listi brez razlike na strankarsko usmerjenost se obširno bavijo s posetom nemškega zunanjega ministra dr. Neuratha. Veliko važnost pripisujejo zlasti njegovemu nad dve uri trajajočemu razgovoru z zunanjim ministrom Kanyo. O razgovorih, ki sta jih imela, je bilo izdano samo kratko službeno poročilo, da sta državnika govorila o prijateljskih zvezah, ki vežejo obe državi. Listi domnevajo, da sta razpravljala o vseh vprašanjih, ki zanimajo Madžarsko in Nemčijo, v prvi vrsti pa o bodočih odnošajih do Male antante ter o bodočem stališču Nemčije do držav rimskega sporazuma.

»Pester Lloyd« in »Pesti Hirlap« naglašata v svojih komentarjih, da so odnošaji Nemčije do držav rimskega pakta še vedno zelo nejasni in da je nadaljnji razvoj v tem pogledu odvisen predvsem od tega, kako se bo obnesel avstrijsko-nemški sporazum, ki je bil sklenjen na pobudo Italije, v drugi vrsti pa od tega, kako se bodo razvijali odnošaji med Nemčijo in Italijo na eni ter Nemčijo in Malo antanto na drugi strani. Madžarska sama za enkrat ne more skleniti nikakega tesnejšega zavezništva z Nemčijo, ker bi spričo reakcije, ki bi jo to izzvalo, prišla nemška pomoč za Madžarsko prepozno. »Pesti Hirlap« je zaradi tega tudi mnenja, da še ne bo tako hitro prišlo do rešitve podunavskega problema, ker so stališča zainteresiranih držav še vedno zelo nasprotujoča in ker zlasti Mala antanta ne pristane na koncesije, ki jih smatrajo v Budimpešti in Rimu za predpogoj vsakega podunavskega sporazuma. Vsekakor pa smatrajo vsi listi, da je bil poset nemškega zunanjega ministra v očigled dunajskega sestanka zunanjih ministrov rimskega pakta izrednega pomena za Madžarsko.

Nemčija na Balkanu

Goebbelsova politična misija nadaljevanje akcije, ki jo je započel dr. Schacht

Atene, 21. septembra. AA. Havas: Nemški propagandni minister Goebels je prispel snoči z vsem svojim spremstvom z letalom v Atene. Na letališču sta ga pozdravila šef protokola grškega zunanjega ministrstva in tajnik zunanjega ministrstva. Danes se je Goebbels vpisal v dvorno knjigo, nato pa je obiskal predsednika vlade g. Metaxasa, državnega podtajnika za tisk in tujski promet Nikoludisa in atenskega guverja.

Rim, 21. septembra. o. »Tribuna« pravi, da bo Göbbels ostal v Atenah 10 dni. Njegovemu potovanju pripisujejo v rimskih političnih krogih veliko politično važnost. Nemški listi odkrito pišejo o politični misiji Göbbelsa, ki naj predstavlja nadaljevanje one akcije, ki jo je započel nemški gospodarski minister dr. Schacht na svojem potovanju po Balkanu. Politični pomen Göbbelsovega poseta v Atenah se vidi tudi po tem, da se je v Grčiji pričela sedaj odločna borba proti komunimu. Po mnenju »Tribune« je baš borba proti komunizmu ona politična osnova, ki naj dovede do tesnejšega zbližanja med Nemčijo in Grčijo.

Kriza v avstrijskem Heimatschutzu

Dunaj, 21. septembra. b. Veliko pozornost je v tukajšnjih političnih krogih zbudila vest iz Innsbrucka, da se tirolski Heimatschutz, ki tvori jedro te avstrijske vojaške in patriotične organizacije, misli popolnoma odcepiti od dunajske centrale pod vodstvom kneza Starhemberga in Feya. Tirolska zveza je odposlala sedanjemu avstrijskemu konzulu v Trstu dr. Steidleju brzojavko, v kateri ga prosi, naj se čimprej vrne in prevzame vodstvo organizacije. Dr. Steidle je takoj odgovoril, vendar se domneva, da njegov odgovor ni povsem pozitiven, ker ga dr Steidle veže na nekatere pogoje notranjepolitičnega značaja. V zvezi z dogodki v tirolskem Heimatschutzu je knez Starhemberg, že včeraj zapustil Dunaj, da na licu mesta razčisti položaj s svojimi podrejenimi.

Zaimisovo truplo v Atenah

Atene, 21. septembra. AA. Truplo bivšega prezidenta grške republike Zaimisa je bilo danes z Dunaja prepeljano v Atene in položeno v katedrali na mrtvaški oder. Jutri se bo vršil svečani pogreb.

Eden pri Blumu

Proučevala sta mednarodni položaj in razpravljala tudi o nameravani konferenci petih velesil

Pariz, 21. septembra. o. Angleški zunanji minister Eden je na poti v Ženevo prispel včeraj v Pariz, kjer je prekinil svoje potovanje, da bi se mogel sestati s predsednikom francoske vlade Leonom Blumom. Sestanek se je vršil v nedeljo zvečer in je trajal nad štiri ure. O razgovorih ni bil izdan uradni komunike, pač pa je Leon Blum po sestanku izjavil novinarjem, da sta z Edenom proučila mednarodni položaj in zlasti vse probleme, ki so na dnevnem redu tokratnega zasedanja Društva narodov. Obširno sta razpravljala tudi o pripravah za nameravano konferenco petih velesil. Blum je naglasil, da se je razgovor vršil v prijateljskem duhu in v znaku popolnega medsebojnega zaupanja. V obojestransko zadovoljnost sta ugotovila popolno soglasnost v vseh perečih zadevah. Na vprašanja novinarjev je Blum izjavil, da bo konferenca lokarnskih držav obravnavala samo lokarnski problem. Šele potem, če bo prišlo v teku razprav in pogajanj do načelnega sporazuma, bodo lahko pritegnjene tudi druge države, pri čemer je očividno mislil na Rusijo in Malo antanto Reforme Društva narodov sta se Blum in Eden v svojih razgovorih samo mimogrede dotaknila in je Blum izrazil mnenje, da na tokratnem zasedanju Društva narodov v tem pogledu še ni pričakovati nobene konkretne odločitve.

Tajno oboroževanje komunistov v Franciji

Tihotapljenje bojnega orožja in municije iz Švice za francoske komuniste

Pariz, 21. septembra. o. Francoske obmejne oblasti so zadnje dni izsledile več tihotapskih transportov orožja, ki so bili očividno namenjeni francoskim komunistom. Pri Chanderi je privozil iz Švice težko obložen tovorni avtomobil, ki pa se na meji ni hotel ustaviti, marveč je z največjo brzino drvel dalje. Carinski organi so ga na motornih kolesih zasledovali. Ko sta šofer in njegov spremljevalec uvidela, da ne bosta mogla uiti, sta pustila avtomobil na samotnem kraju in brez sledu izginila. Na avtomobili so našli 100 pušk, 50 brzostrelnih pušk in 10.000 nabojev. Drugi avtomobil so izsledili orožniki v bližini Aix le Bainsa. Na njem so našli 50 težkih strojnic, par sto revolverjev in 40.000 nabojev. Oba avtomobila sta prišla iz Švice. Policija vodi sedaj preiskavo, da bi ugotovila, komu je bilo orožje namenjeno. Desničarski listi opozarjajo v zvezi s tem na neprestano tajno oboroževanje komunistov, kar smatrajo za dokaz, da pripravljajo komunisti tudi v Franciji slične dogodke, kakor se odigravajo v Španiji.

Nj. V. kraljica Marija z materjo v Splitu

Split, 21. septembra. AA. Davi ob osmih je privozil na splitsko železniško postajo dvorni vlak, s katerim sta se semkaj pripeljali Nj. Vel. kraljica Marija in rumunska kraljica-mati. Prebivalstvo je prihod Nj. Veličanstev zelo prisrčno pozdravilo. Na postaji so se zbrali k sprejemu ban dr. Josip Jablanović, namestnik odsotnega župana Duje Ivanišević ter mnogo članic ženske zadruge, ki so Nj. Vel. kraljici obsule s cvetjem. Ves Split je bil okrašen z zastavami.

Ko se je Nj. Vel. kraljica s svojo materjo rumunsko kraljico odpeljala s postaje, je krenila z avtomobilom po Strossmayerjevi, Dioklecijanovi in francoski obali v zahodni del mesta, kjer je atelje gosp. Meštrovića. Prebivalstvo je začelo razobešati zastave in vzklikati Nj. Vel. kraljicama in kraljevskemu domu. Na dvorišču Meštrovićeve delavnice sta si visoka gosta ogledali kariatide, ki jih umetnik izdeluje za spomenik na Avali. Tam sta se pomudili kake pol ure.

Iz Splita se je Nj. Vel. kraljica Marija s svojo kraljevsko materjo odpeljala v Dubrovnik, kamor je prispela ob 14.20. Posetila je Lapad in nekatere druge bližnje kraje ter nato nadaljevala pot z avtomobilom preko Hercegnovega v Kotor in od tam dalje preko Budve v Milocer. V vseh krajih so domačini in tuji gostje, ko so spoznali visoke goste, prirejali Nj. Vel. kraljici navdušene manifestacije. V Miloceru so pozdravili visoke goste ban zetske banovine Ivanišević, episkop črnogorski dr. Dožić in komandant zetske divizije general Petković ter jim poželeli prijetno bivanje.

Volitve v švedski parlament

Stockholm, 21. septembra. AA. Pri včerajšnjih volitvah v švedski parlament so socialisti in drugi levičarski elementi dobili mnogo novih mandatov. Levičarske stranke so od 230 mandatov dobile 123 mandatov. Po strankah je izid volitev naslednji: konservativci 44, agrarci 36, ljudska stranka 27, socialisti 112, socialistična stranka Kilbona 6, komunisti 5 mandatov. Leta 1932 so dobili konservativci 58, agrarci 36, ljudska stranka 24, socialni demokrati 104, Kilbom 6 in komunisti 2 mandata.

Predsednik vlade je izjavil, da bo vlada v sredo odstopila. Ker so volitve dale večino socialnim demokratom, je zanesljivo pričakovati, da bodo v novi vladi imeli glavno besedo socialisti in da bo vlada tudi nadalje vodila politiko DN.

Alcazar se še vedno brani

Borbenost vladnih miličnikov pojema — Nasprotstva med katalonsko vlado in anarhisti

Pariz, 21. septembra. o. Alcazar, ki je že skoraj popolnoma v ruševinah, se še vedno ogorčeno brani. Vladne čete so zaradi velikih izgub, ki so jih imele zadnje dni, opustile vsako nadaljnjo akcijo in se omejujejo zgolj na topniško obstreljevanje razvalin nekdanje trdnjave. Po vesteh iz Madrida znatno popušča borbenost vladnih miličnikov. Potrjujejo se vesti, da so se posamezni oddelki miličnikov uprli in niso hoteli oditi na bojišče. Zaradi vedno pogostejših napadov uporniških letal je zavladala v Madridu velika panika, zlasti še, ker se je izkazalo, da je vlada brez moči in nima dovoljnih sredstev za uspešno obrambo proti uporniškim napadom. Iz Katalonije, ki je doslej najbolj zalagala Madrid z vojaki in živili, prihajajo vedno manjše pošiljke.

V Kataloniji sami se vodi ogorčena borba med katalonsko generalido in sindikalnimi anarhisti. Čeprav se trdi, da so sindikalisti v Kataloniji prevzeli vso oblast, dokazujejo dogodki zadnjih dni baš nasprotno. Katalonska vlada je že brez vsakega vpliva in se nihče več ne pokori njenim naredbam.

Današnji pariški listi potrjujejo angleške informacije, da sodelujejo na strani madridske vlade številni francoski in ruski letalci. Navajajo celo imena nekaterih letalcev, ki so deloma aktivni, deloma pa rezervni oficirji francoske vojske.

Uporniške radijske postaje poročajo o celi vrsti manjših zmag in navajajo, da je inicijativa v rokah upornikov. Prav tako zatrjujejo, da odpor rdečih miličnikov vedno bolj pojema. Uporniški generali napovedujejo skorajšnji padec Madrida, ki je že obkoljen od vseh strani. Odločno tudi demantirajo vesti o uporu v Maroku, navajajoč, da uživa tam general Franco nezmanjšan ugled.

Pred odločilnim napadom na Bilbao

Saint Jean de Luz, 21. septembra AA. Nacionalistične čete se pripravljajo na odločilni napad na Bilbao. Posrečilo se jim je že zavzeti Ascotio, ki je precejšnje važnosti za uspeh nadaljnjih operacij proti Bilbau. Vladne čete in miličniki se utrjujejo na črti Aibar-Elgoibar.

General Molla je uradno objavil, da se bo napad na Bilbao začel 25. t. m. ob 1. uri zjutraj in bo izvršen z vsemi sredstvi, če se mesto do tedaj ne preda. Čim zavzame Bilbao, bo general Molla svoje čete prepeljal na aragonsko fronto, kjer bo začel ofenzivo proti Madridu.

Položaj v Malagi resen

Gibraltar, 21. septembra. b. Poročila, ki prihajajo iz Malage, si sicer zelo nasprotujejo, vendar se zdi, da je položaj v tej luki zelo resen. Okoli 800 miličnikov je odreklo pokorščino vladi in se sklenilo predati upornikom. Pri tem je prišlo do ostrega medsebojnega obračunavanja, ker so uporni miličniki pričeli streljati na komuniste. Baje je po teh bojih ostalo nad 100 mrtvih. Guverner mesta je zaprosil Madrid, naj mu pošlje čim prej ojačenja.

Companys umorjen

Sevilla, 21. septembra. AA. Po vesteh iz Barcelone se upor proti avtonomni vladi g. Companysa v Kataloniji čedalje bolj širi. Uprli so se precejšnji oddelki prostovoljnih delavcev, ker jih hoče vlada poslati na aragonsko bojišče, kjer so vladne čete imele zadnje dni velike izgube.

Pariz, 21. septembra. w. Po vesti agenture Radio je brezžična postaja v Valadolidu razširila poročilo, da je bil predsednik katalonske vlade Companys umorjen.

Velike izgube marksistov pri Talaveri

Burgos, 21. septembra. AA. (Havas). Na fronti pri Talaveri utrjujejo nacionalisti svoje postojanke. Marksisti so imeli v zadnji bitki velike izgube. Izgubili so tudi dva topova in so nato brez boja prepustili nasprotniku še dva druga.

Zaplenjena vladna podmornica

Rabat, 21. septembra. AA. Radijska postaja v Heresu de la Conteri poroča, da so nacionalistične pomorske sile zaplenile neko vladno podmornico.

Bivši notranji minister pred sodiščem

Madrid, 21. septembra. AA. Po dvodnevni razpravi pred vojnim sodiščem zoper bivšega notranjega ministra Alfonza Salazarja zaradi sodelovanja pri pripravah za upor je državni tožilec predlagal smrtno kazen.

Zapleten položaj v Maroku

Tanger, 21. septembra. b. V soboto je potekel petletni rok, ki ga je v svoji noti španskim oblastem določil francoski konzul v Tetuanu, zahtevajoč zadoščenje zaradi umora francoskega državljana Aguilara. Francoski konzul je danes poslal svoj referat o incidentu zunanjemu ministrstvu v Pariz. Vprašanje je sedaj, ali bo francoska vlada izvedla sankcije in popolnoma ukinila ves trgovinski promet med obema conama. Ako se bo to v resnici zgodilo in ne bo ostalo samo pri grožnji, potem bo trgovina francoskega Maroka zelo trpela, še bolj pa bodo čutili posledice takega koraka francoske vlade domačini v španskem Maroku, ki so glede živil popolnoma navezani na francosko cono. Toda francoska vlada bi šla v primeru, da se odloči za represalije, še dalje in bi prekinila tudi vse prometne in telefonske zveze, tako da bi bila španska cona popolnoma odrezana od svojega zaledja. Seveda bi imel tak korak francoske vlade za posledico energične proteste v Tangerju interesiranih velesil.

Svetozar Pribićević ni zapustil nikakega političnega testamenta

Zagreb, 21. septembra. o. Danes sta se vrnila iz Prage nar. posl. Šava Kosanović in dr. Milan Kostić. Posl. Kosanović je izjavil vašemu dopisniku, da ne obstoja nikak testament pokojnega Svetozarja Pribićevića. Pribićević je Vilderju in dr. Krizmanu ob priliki njunega poseta v Pragi narekoval le navodila za glavni odbor stanke, ki je bil sklican za 3. oktober. V teh navodilih govori le o splošnih strankarskih zadevah in se ne dotika ničesar, kar bi bilo v zvezi z morebitno njegovo smrtjo, ker takrat še nihče ni niti mislil na to. Zato tudi Prebićević ni zapustil nobene poslednje volje glede svojega naslednika v vodstvu stranke. Širši glavni odbor SDS bo sklican za 15. ali 17. oktober. Pri tej priliki bodo prečitana omenjena navodila Svetozarja Pribićevića, ki priporočajo nadaljnje sodelovanje v okviru KDK, obenem pa bo izvoljen novi predsednik stranke.

Mednarodna parlamentarna konferenca za trgovino zaključena

Jugoslovensko delegacijo bo danes v Sinaji sprejel kralj Karol

Bukarešta, 21. septembra. AA. Mednarodna parlamentarna konferenca za trgovino je danes končala svoje zasedanje. Sprejete so vse resolucije s spreminjevalnimi predlogi delegatov raznih držav in z amandmanom o zadružništvu, ki ga je predlagal jugoslovenski delegat Mita Dimitrijević. Predsednik mednarodne parlamentarne konference in predsednik rumunskega parlamenta Saveanu je nato s prisrčnim nagovorom še enkrat pozdravil delegate ter zaključil konferenco.

Jugoslovenska delegacija se je včeraj z dr. Miroslavom Plojem, podpredsednikom senata na čelu, ustavila na vožnji v Konstanco v Medjediji, kjer je položila venec na spomenik vojakom prve prostovoljske divizije, padlim v Dobrudži. Po vseh ulicah so delegate viharno pozdravljali. Mesto je bilo okrašeno z jugoslovenskimi in rumunskimi zastavami. Pred spomenikom se je vršila žalna svečanost na čast padlim borcem. Dr. Ploj je poudarjal v svojem govoru, da so tu pokopani junaki na bojišču cementirali edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so se borili z ramo ob rami in uresničili jugoslovanske ideale. Izrekel je pri tej priliki priznanje in zahvalo tudi jugoslovanski kraljici Mariji, ki se je bila tiste težke dni vsa posvetila negi jugoslovanskih ranjencev v Dobrudži. Previdnost je hotela, da se je jugoslovenska kraljica že tedaj kot mlado dekle dubovno zvezala z jugoslovenskim narodom.

Jutri ob osmih se bo jugoslovenska delegacija odpeljala z avtomobili v okolico mesta Prahova in si tam ogledala petrolejske vrelce, nato pa bo nadaljevala vožnjo v Sinajo, kjer jo bo ob 17. sprejel Karol. Zvečer se bo jugoslovenska delegacija vrnila v Bukarešto.

Pred končnim sporazumom pri tekstilcih

Včeraj dopoldne so se zastopniki tekstilne industrije in delavstva vnovič sešli in predstavniki delodajalcev so delavski delegaciji izročili izčrpno formuliran predlog o splošnem in mezdnem delu kolektivne pogodbe, hkratu pa so jo zaprosili, naj čimprej pismeno sporoči svoj odgovor. Do večera je delavska delegacija na predlog že odgovorila. Pogajanja se bodo danes dopoldne nadaljevala in upati smemo, da bo še danes dosežen končni sporazum.

Banska uprava je o položaju izdala naslednji komunike:

»Pogajanja o kolektivni pogodbi se približujejo h koncu. Ni izključeno, da bodo tekom torka, dne 22. t. m. končana.

Tekstilne tovarne so oživele v toliko, v kolikor se v sporazumu med delodajalci in delavci v njih vrše čiščenja, popravila in priprave za delo.«

Za absolvente trgovskih pomorskih akademij

Beograd, 21. septembra. AA. Na podlagi mnenja glavnega prosvetnega sveta, je prosvetni minister izdal odlok, da se absolventi pomorskih trgovskih akademij lahko vpišejo kot redni slušatelji visokih trgovskih šol.

Državno posredovanje pri trgovini s slivami

Beograd, 21. septembra. p. Službene Novine objavljajo uredbo ministrskega sveta o državni intervenciji na tržišču suhih sliv. Intervencijo bo vršil Prizad, ki mu je finančni minister v to svrho odobril kredit v znesku 25 milijonov Din.

Beležke

Prekomasacije občin

S kraljevim ukazom se na predlog notranjega ministra na osnovi člena 5 in 6 zakona o občinah izločijo v srezu Maribor levi breg iz občine Senarska bivše občine Sv. Benedikt, Sv. Trije kralji in Trotkova ter iz občine Ščavnica bivši občini Drvanja in Ihova ter se iz teh bivših občin osnuje *nova občina Sv. Benedikt v Slovenskih goricah* s sedežem istotam.

Z drugim ukazom se v črnomeljskem srezu kraja Dragoše in Griblje izločita iz občine Adlešiči in priključita občini Gradac.

Ponovne razrešitve pri občini v Litiji

Kakor poroča nedeljski »Slovenec« je ban dr. Natlačen razrešil predsednika občine Litije g. Franca Lajovica zaradi »potvorbe sejnega zapisnika« in na podlagi § 52. fin. zak. ter § 129. občinskega zakona. Nadalje je razrešil kot »občinske dobavitelje« člane občinske uprave Vojka Hribarja, gostilničarja iz Litije, in Marka Drnovška, gostilničarja iz Save ter občinske odbornike gg. Jožeta Boriška, Joška Vidoviča, Nika Krhlikarja, Ivana Krhlikarja, Karla Simončiča, Franca Osolnika in Martina Kunstlerja.« Županske funkcije prevzame član uprave g. Luka Bizjak.

Kakor znano, je bil litijski občinski odbor že enkrat razpuščen. Vložil je pritožbo, ki do sedaj od upravnega sodišča še ni rešena. Po zakonu o občinah ostane do končnoveljavne rešitve pritožbe občinski odbor v svoji funkciji. Sedaj je z utemeljitvijo, da je župan potvoril zapisnik in s tem zagrešil nečastno dejanje in pa da so nekateri člani občinskega odbora občinski dobavitelji, dosežena takojšnja razrešitev vsaj enega dela litijskega občinskega odbora. Seveda bodo župan in prizadeti občinski odborniki tudi proti temu odloku vložili pritožbo na upravno sodišče, venda- pa pritožba v tem slučaju nima odložilne moči.

Minister dr. Miha Krek o radikalni stranki

Na nedeljskem shodu JRZ v Kruševcu v moravski banovini, kjer bodo prihodnjo nedeljo splošne občinske volitve, je govoril tudi minister dr. Miha Krek.

»Vsi Slovenci pod vodstvom dr. Korošca so vstopili v JRZ, ki jo vodi dr. Stojadinović. Toda to dejstvo ni od včeraj ali od lanskega leta. Pri otvoritvi železniške proge Gradsko-Prilep leta 1921 je dr. Korošec kot železniški minister poudarjal važnost radikalne stranke. V onem času se je zlasti v Srbiji vodila močna agitacija proti takratni radikalni stranki s parolo, da je to neka stara stranka, ki je svoje dni povedla srbski narod v borbo za svobodo in demokracijo, ki pa je sedaj oslabljena in ni več sposobna, da vodi veliko Jugoslavijo. In pri tej priliki je dr. Korošec še naglašal: Jaz kot neodvisna osebnost, ali kot poznavalec razmer, kot politik in državnik vam pravim, da zremo mi v radikalni stranki posebno jako silo srbskega naroda, ki bo vse nas pripeljala v lepše in boljše čase, v napredek in veliko bodočnost vse Jugoslavije. Jaz se nadejam, je rekel takrat dr. Korošec, in jaz sem prepričan, da bomo mi Slovenci in vi radikali tesno in bratsko sodelovali na enem in istem političnem programu in se s skupnimi močmi borili za isti program. Dr. Korošec je že v času, ko so iskali načine, kako bi državo izvedli po vojnih perturbacijah na pravo pot, predvideval to sodelovanje in kot prorok napovedal ono, kar je danes oživotvorjeno pod vodstvom dr. Stojadinovića.«

Razprava proti nadškofu dr. Šariću zopet preložena

V soboto 19. t. m. se je vršila pred sreskim sodiščem v Sarajevu razprava proti sarajevskemu nadškofu dr. Šariću na tožbo načelnika ministrstva pravde dr. Avgusta Čičića zaradi razžaljenja časti in obrekovanja in na tožbo nar. posl. Milana Božića zaradi istih prestopkov. O stvari smo že pisali. Sodnik je bil dr. Djuro Glanz. Tožitelja dr. Čičić in Milan Božić sta bila osebno navzoča. Dr. Čičića je zastopal odvetnik dr. Savo Besarović, Božića pa odvetnik dr. Šime Juričić. Nadškof dr. Šarić na obravnavo ni prišel, zastopal ga je dr. Ivan Subašić. Pred otvoritvijo razprave je dr. Čičićev zastopnik dr. Besarović predlagal, naj se kazenska stvar proti nadškofu dr. Šariću poveri drugemu sodniku. Besarićevemu predlogu se je pridružil tudi Božićev zastopnik dr. Juričić. Sodnik je nato razpravo odgodil za nedoločen čas. Razsodba okrožnega sodišča o dr. Besarićevem predlogu bo izdana pismenim potom.

Odbor za narodno prosveto

Beograd, 21. septembra. p. Službene Novine objavljajo pravilnik o organizaciji in delokrogu odbora za narodno prosveto, katerega naloga je »pospeševanje in širjenje pismenosti, pobijanje slabih razvad in zablod, pobijanje zastarelih predsodkov ter poučevanje najširših ljudskih slojev.« Odbor bo posloval pri prosvetnem ministrstvu sestavljajo ga pa pomočniki ministra, načelniki splošnega oddelka za srednje šole in oddelka za osnovne šole, dalje pravni referent in šef odseka za narodno prosveto. Odbor ima nalogo, da daje smernice za vse delo za povzdigo narodne prosvete ter da kot posvetovalni organ prosvetnega ministra stavi svoje predloge. Dalje je naloga odbora, da snuje ljudske knjižnice in čitalnice in da podpira gradnjo prosvetnih domov. V to svrho se osnuje pri prosvetnem ministrstvu poseben »fond za narodno prosveto«.

Iz učiteljske službe

Beograd, 21. septembra. p. Učiteljica Marija Grašanović-Grobelnik je premeščena iz Črenšovcev v Trnje, srez Dolnja Lendava.

Smrt zagrebškega arhitekta

Zagreb, 21. septembra o. Danes je preminul profesor tehnične fakultete in dopisni član Jugoslovenske akademije inž. arh. Hugo Ehrlich. Bil je znamenit arhitekt in je zgradil mnogo monumentalnih stavb v Zagrebu in drugod po državi ter tudi v inozemstvu.

Direktor Anton Jug mrtev

Zvečer smo prejeli obvestilo, da so v poznih popoldanskih urah v gozdu blizu Goričan pri Medvodah našli direktorja Antona Juga mrtvega. Slično obvestilo je prejela tudi direktorjeva rodbina v Ljubljani. Potrdila se je torej na žalost slutnja, da se direktor Jug, ki je pred skoro tremi tedni izginil, ne bo več živ vrnil. Obistinilo se je tudi mnenje, da se je v globoki duševni depresiji odločil za obupen korak in si je sam končal življenje. Truplo pokojnika bo po opravljenih oblastvenih formalnostih prepeljano v Ljubljano, tako da bo pokopan v kraju, kjer je vse življenje služboval.

Vest o smrti bo odjeknila po vsej Sloveniji, saj je bilo ime direktorja Juga v naši javnosti splošno znano. Na tisoče deklet je izšlo iz šole, ki jo je on vodil, a tudi izven šole je lepo vrsto let posegal v naše javno življenje in se v prejšnjih letih zlasti agilno udejstvoval kot predsednik Zveze kulturnih društev. Zelo razsežna so bila tudi njegova družabna znanstva, saj je bil izboren družabnik, ki so ga imeli povsod radi.

Pokojnik je bil po rodu iz Št. Vida pri Celju, kjer se je rodil dne 9. januarja 1881. Dočakal je torej starost 55 let. Gimnazijo je študiral v Celju, filozofsko fakulteto na Dunaju in v Pragi. Leta 1908 je dobil prvo stalno službo v Ljubljani na takratnem liceju in je na tem zavodu ostal vse do svoje tragične smrti. Kmalu po vojni je postal ravnatelj mestne ženske realne gimnazije, v katero se je bila razširila prejšnja višja dekliška šola, kakršno je bilo službeno ime za licej. Svojim dijakinjam je bil dober učitelj in v profesorskem zboru blag tovariš.

Direktor Anton Jug je bil človek velikih sposobnosti in velike marljivosti. Kljub temu ga je življenje v zadnjih letih strlo, kar pa ne more zmanjšati zaslug, ki si jih je bil pridobil s svojim delom. Kako globoko se je njegova usoda dojmila vse naše javnosti, je pokazalo izredno s sočutjem združeno zanimanje za njegovo usodo. Sočutje se bo brez dvoma pri vseh še poglobilo zdaj, ko bodo čitali o njegovi tragediji.

Bodi pokojniku ohranjen blag spomin!

Občinske volitve

V nedeljo je volilo 12 občin naše banovine — V treh občinah ni bilo volilnega boja, od ostalih je v 6 zmagala JRZ v 3 pa opozicija

V nedeljo so bile volitve v 12 občinah naše banovine. Volile so v **ljubljanskem srezu** občini Devica Marija v Polju in Dobrunje, v **kamniškem srezu** občini Blagovica in Tuhinj, v **kranjskem srezu** občina Mavčiče, v **brežiškem srezu** občina Sromlje, v **logaškem srezu** občine Planina pri Rakeku ter Dolenji in Gorenji Logatec, v **šmarskem srezu** pa občine Šmarje, Št. Vid pri Grobelnem in Ponikva. V treh občinah, od katerih sta dve bili sedaj na novo ustanovljeni, odnosno zopet oživljeni, je bila vložena le po ena lista, v eni občini so bile tri, v ostalih osmih pa po dve listi. Volilna udeležba je bila zelo velika pri občinah v logaškem srezu, kar priča, kako napeta je tam bila volilna borba. Slabša je bila volilna udeležba v šmarskem srezu, najslabša pa v občinah, ki so imele le po eno listo. Volilni izidi so naslednji:

Devica Marija v Polju: volilnih upravičencev 1515, glasov 934 ali 62%. Lista JRZ je dobila 507 glasov, opozicijska lista pa 427.

Dobrunje: volilnih upravičencev 1230, glasov 736 ali 68%. Lista JRZ je dobila 553 glasov, opozicija pa 283.

Blagovica: volilnih upravičencev 317, glasov 201 ali 63%. Vložena je bila samo ena lista.

Tuhinj: volilnih upravičencev 607, glasov 446 ali 73%. Dobila je JRZ 321 glasov, opozicija 125 glasov.

Mavčiče: volilnih upravičencev 245, glasov 105 ali 43%. Vložena je bila samo lista JRZ.

Sromlje: volilnih upravičencev 290, glasov 145 ali 50%. Vložena je bila samo ena lista.

Šmarje pri Jelšah: volilnih upravičencev 1443, glasov 828 ali 57%. JRZ je dobila 687 glasov, opozicija 141.

Št. Vid pri Grobelnem: volilnih upravičencev 353, glasov 255 ali 72%. JRZ je dobila 193, opozicija 62 glasov.

Ponikva: volilnih upravičencev 710, glasov 422 ali 60%. **JRZ je dobila 168 glasov, opozicija pa 254. V občinskem odboru bo imela opozicija 16, JRZ pa dva odbornika.**

Planina pri Rakeku: volilnih upravičencev 412, glasov 329 ali 80%. Vložene so bile tri liste: ena JRZ in dve od nacionalne opozicije, ki se ni mogla sporazumeti na skupnega nosilca liste. **Obe nacionalni listi skupaj sta dobili 172 glasov, JRZ pa 157.** Ker pa so se opozicijski glasovi delili na dve listi, je dobila JRZ 15 odbornikov, Kiavtova opozicijska lista s 132 glasovi 3 odbornike, Blažonova lista pa s 40 glasovi nobenega odbornika.

Dolenji Logatec: volilnih upravičencev 612, glasov 553 ali 90%. **JRZ je dobila 274 glasov in 3 odbornike, opozicija pa 279 glasov in 15 odbornikov.**

Gorenji Logatec: volilnih upravičencev 305, glasov 240 ali 80%. **JRZ je dobila 117 glasov in 3 odbornike, opozicija pa 123 glasov in 15 odbornikov.**

Tožbe o terorju

Z ozirom na tak izid občinskih volitev objavljata »Slovenec« in njegova opoldanska izdaja obširne komentarje, v katerih tožita, kako zelo je na volitve vplival teror političnih nasprotnikov JRZ. Tako zatrjujeta, da so pri Devici Mariji v Polju nasprotniki JRZ ponoči od sobote na nedeljo napadli stražo JRZ, v nedeljo pa so zasedli volišče, da volilci JRZ niso mogli iti glasovat. Šele popoldne ob 2. so orožniki napravili red. Tudi na volišču v Zalogu, ki spada pod isto občino, so nasprotniki JRZ »uganjali pravo nasilje« in prepovedali »našim (JRZ) ljudem dostop na volišče, ali pa jih kratkomalo z grožnjami prisilili, da so volili nje.«

Še mnogo huje je bilo po »Slovencu« in »Slovenskem domu« v Logatcu. Tam so se nasprotniki JRZ vozili celo na tovornem avtomobilu ter »kričali na vse pretege: Vsi za Tršarja! Dol Maček! Dol klerikalci! itd.« (Maček ni zagrebški dr. Maček, marveč nosilec liste JRZ). Igrali so tudi harmoniko in to kravaliranje je trajalo ves dan. »Slovenski dom« prihaja končno do zaključka, da so dale nedeljske volitve njegovim pristašem pred vsem en nauk: »Ob takih primerih se moremo pred anarhijo zanesti samo na lastno moč.«

Taki in slični so komentarji »Slovenčevega« časopisja.

Spremembe v učiteljski službi

Postavljeni so za šolske upravitelje: Bregant Albert v Ribnem (Radovljica); Bratuš Marij na deški osnovni šoli v Konjicah; Birsa Josip pri Sv. Križu pri Litiji; Clemente Avgust v Brežnici (Radovljica); Dacar Melhior v Mošnjah (Radovljica); Dolenc Stanislav v Stari Lipi (Črnomelj); Ferk Ivan v Limbušu (Maribor desni breg); Jarh Josip v Dobrni (Celje); Jovan Leopold v Sv. Petru pri Novem mestu; Kotnik Zorko v Rečici v Savinjski dolini; Kuharič Martin v Trbojah pri Kranju; Kmecl Edmund v Sv. Jurju pod Kumom (Krško); Kozel Alojzij pri Sv. Marjeti (Laško); Korban Anton pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju (Ptuj); Korenčan Lado v Retečah (Škofja Loka); Kristan Srečko v Notranjih Goricah (Ljubljana okolica); Kodrič Rudolf v Hajdini pri Ptuju; Lebar Anica na šoli za defektne otroke v Ljubljani; Milkovič Adam na Homcu (Kamnik); Petrun Josip pri Sv. Lovrencu na Pohorju (Maribor desni breg); Pohar Anton v Kapelah (Brežice); Prah Karol v Vurbergu (Ptuj); Rožič Viljem v Jaršah (Kamnik); Senica Anton v Brežicah; Tavželj Josip v Framu (Maribor desni breg); Tavčar Ljudevit v Borovnico (Ljubljana okolica); Valjavec Franc v Črnomlju; Zalar Marija v Predanovcih (Murska Sobota).

Dodeljeni so: Nadler Nežica na deški osn. šoli v Ribnici; Petelin Mara na dekl. osn. šoli v Ribnici; Zupančič Gabrijela na deški osn. šoli v Tržiču; Vidic Edvard na deški osn. šoli v Kranju, a je prideljen pisarni okrajnega šolskega nadzornika v Kranju; Hafner Kristina na vadnico v Ljubljani; Kramar Franc na deško osn. šolo v Trbovlje-Vode; Pogačnik Stanislav na deško osn. šolo v Hrastnik; Mežan-Gogala Irma na dekl. osn. šolo v Novo mesto; Žukovec Franc na deško osn. šolo v Novo mesto; Kavčič Drago na deško osn. šolo v Novo mesto; Cenčič Josip na deško osn. šolo v Ptuj in prideljen v pisarno okr. šolsk. nadzornika za Ptuj II; Cenčič-Beljak Josipina na deško osn. šolo v Ptuj; Poznič-Hočevar Ana z dekliško osn. šole v Ptuju na deško osn. š. istotam; Metlika-Merala Leopoldina na osn. šolo pri Sv. Petru v Ljubljani; Pokorn Janko na I. deško osn. šolo v Ljubljani in je prideljen na prosvetni oddelek banske uprave v Ljubljani; Radinja Anton na II. deško osn. šolo v Ljubljani in je prideljen prosvetnemu oddelku banske upr. v Ljubljani; Molic Marija na I. dekliško osn. šolo v Ljubljani in prideljena dnevnemu zavetišču pri Sv. Florijanu v Ljubljani; Pahor-Sušnik Marija na osnovno šolo Ljubljana-Moste in prideljena prosvetnemu oddelku banske uprave v Ljubljani; Vagner-Grum Ljudmila na IV. dekl. osn. šolo v Ljubljani in prideljena računovodstvu banske uprave v Ljubljani; Klemenčič Alojzij na osn. šolo Ljubljana-Barje; Žigon-Hribernik Franja na IV. deško osn. šolo v Ljubljani; Lovše Anton na osn. šolo v Ljubljani-Bežigrad; Menase-Koman Helena na I. osnovno šolo v Ljubljani in prideljena računovodstvu banske uprave v Lj.; Trebše-Res Avgusta na osnovno šolo Ljubljana-Moste; Šifrer Dietz Marija na licejsko dekliško osn. šolo v Ljubljani, prideljena prosv. odd. banske uprave; Kopriva-Lešnik Franja na IV. deško osn. šolo v Mariboru; Vrečko Martin za upravitelja Mladinskega doma v Mariboru; Kotnik Franc na vadnico v Mariboru; Pollak Marija v razred za defektno deco v Celju; Rak-Plevel Zora v razred za defektno deco v Mursko Sobolo; Sivec Franc v računovodstvo banske uprave v Ljubljani; Ahačič Albina na dekliško osn. šolo v Novo mesto; Divjak Vera v računovodstvo banske uprave v Ljubljani; Metkovič Marija na osnovno šolo za defektno deco v Ljubljani; Levec Ana v razred za defektno deco Ljubljana-Moste; Mihelčič Viktor v pisarno okrajnega šolskega nadzornika za Ljubljano-okolico (zahodni del); Bajc Maksimilijan na prosvetni oddelek banske uprave v Ljubljani; Samec Janko na osnovno šolo Ljubljana-Moste; Jaklič Vida na šolo za defektno deco v Ljubljani; Kozak-Seljak Ljudmila na I. dekliško osn. šolo v Ljubljani; Lubej Franja na osnovno šolo Ljubljana-Bežigrad; Mihler Ivan na osnovno šolo Ljubljana-Vič; Čehovin G. na dekliško osn. šolo v Kranju; Rupret-Lipovec Ivana na dekliško osn. šolo v Kranj; Kontler Julij na dekl. osn. šolo v Studencih; Klun Neža na dekliško osn. šolo v Ribnico. Predsednik JUU Ivan Dimnik je premeščen iz Ljubljane v Beograd.

Trocki se bo preselil iz Norveške v Katalonijo

Pariz, 21. septembra. b. Po vesteh agencije Radio je katalonska vlada danes izdala Trockemu dovoljenje, da se naseli v Kataloniji. Zatrjuje se, da bo Trocki že prihodnje dni prispel v Španijo.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za torek: Nobene bistvene izpremembe.

Usoda naših letovišč

Nova uredba o pospeševanju tujskega prometa še ni uveljavljena

Ljubljana, 21. septembra.

Ko je konec februarja letos izšla nova uredba o pospeševanju turizma, ki je dotedanja načela za kriterij glede proglasitve kakega kraja za turističnega bistveno izpremenila in modernizirala, je tudi dosti slovenskih letovišč kakor Kamnik, Sv. Križ nad Jesenicami, Bohinj, Sv. Lovrenc na Pohorju in drugih upravičeno pričakovalo, da bodo uvrščeni med turistične kraje in si s tem pridobili vse pravice in ugodnosti, ki jih nova uredba določa za naše turistične kraje.

Konec maja je izšel seznam vseh tistih naših krajev, ki po železniških tarifnih določbah morejo nuditi svojim obiskovalcem različne ugodnosti, zlasti železniške. Po paznem pregledu novega seznama je bilo lahko ugotoviti, da generalna direkcija državnih železnic nikakor ni izpremenila svojega stališča, kakor to določa nova turistična uredba, nego je tudi svoj letošnji seznam izdala na podlagi proslulega § 11 železniške tarife, ki kot kriterij za podelitev železniških ugodnosti turističnim krajem še zmerom določa birokratskih 700 m nadmorske višine. Vsa pričakovanja prizadetih slovenskih tujsko prometnih krajev so se tako izjalovila.

Člen 2. nove Uredbe o pospeševanju turizma določa:

»Kraji, ki privlačujejo obiskovalce s podnebjem, toplimi vrelci, rastlinstvom in živalstvom, s prirodnimi lepotami, zgodovinskimi in umetniškimi spomeniki, narodno nošo, običaji ali z drugimi turističnimi znamenitostmi in ustrezajo določenim pogojem glede nastanitve in oskrbe obiskovalcev, se proglase za turistične kraje. Odlok o proglasitvi kraja za turistični kraj izda minister za trgovino in industrijo na predlog ali po zaslišanju banske uprave.

Če se proglasi kraj za turistični kraj, pridobi pravico do vseh ugodnosti, ki so predpisane s to uredbo ali z drugimi zakoni o pospeševanju turizma; prav tako pa se s tem podredi tudi vsem obveznostim, ki jih predpisuje ta uredba.

Obiskovalci turističnih krajev uživajo ugodnosti pri vožnji po predpisih, ki jih izda po svoji pristojnosti prometno ministrstvo.«

Pričakovalo se je, da bo naše prometno ministrstvo spričo jasnih odredb nove turistične uredbe z zakonsko močjo izpremenilo svoje stališče o 700 m nadmorske višine in usvojilo kriterij nove uredbe s kratkim in jasnim odlokom, da morejo svojim obiskovalcem nuditi olajšave pri vožnji z železnico vsi tisti kraji, ki jih ministrstvo za trgovino in industrijo proglasi za turistične. Prav tako bi človek upravičeno pričakoval, da bo ministrstvo za trgovino in industrijo v najkrajšem času revidiralo seznam turističnih krajev naše države in ga prilagodilo določbam nove uredbe, saj je sicer ista brez vsake praktične vrednosti.

Banska uprava dravske banovine je že pred meseci pripravila seznam tistih krajev, ki izpolnjujejo vse pogoje, zahtevane v novi uredbi o pospeševanju tujskega prometa. Na višjih mestih je bil ta seznam zelo okrnjen in so bili ponovno izpuščeni nekateri lepi kraji Slovenije, ki naziva letovišče oziroma turistični kraj ne zaslužijo le po prirodnih lepotah in starih tradicijah, temveč prav tako tudi po marsikdaj za naše razmere ogromnem investiranem kapitalu, ki je bil naložen v razne hotelske zgradbe, kopališča, parke in druge potrebe letovišč, tujcev in tujskega prometa. Za usodo teh krajev se ni zmenil nihče in predlog banske uprave, ki po jasnih določbah nove turistične uredbe more biti edini merodajen, ni obveljal.

Kako velika anarhija vlada v našem turizmu dokazuje že dejstvo, da se n. pr. Dubrovnik že nekaj mesecev brezuspešno bori za naziv turističnega kraja in ga nikakor ne more doseči. Celo številne deputacije, ki so zastran tega odhajale v Beograd, niso nikoli ničesar dosegle. Podoben slučaj je z našimi slovenskimi letovišči in pričakujemo upravičeno, da bo to vprašanje urejeno še tekom letošnjega leta tako, kakor to z jasnimi določbami določa nova turistična uredba in kakor to zahtevajo interesi našega čedalje bolj se razvijajočega tujskega prometa.

je označilo še bolj izpopolnjenega Odola, čigar antiseptični učinki so izredno zvišani. Bakteriološki in klinični poizkusi so znanstveno dokazali, da Odol uničuje bakterije.

Jenkova slavnost v Cerkljah

Odkritje spomenika je privabilo množice naroda

Cerklje, 21. septembra.

Prijazne Cerklje so se že dolgo časa pripravljale na včerajšnji praznik s svečanim odkritjem poprsja slovenskega in jugoslovanskega skladatelja, Cerkljana *Davorina Jenka*, stvaritelja naše marzeljeze »Naprej zastava Slave« in naše državne himne »Bože pravde« ter na stotine drugih, večine ponarodelih slovenskih skladb. Spomenik stoji pred kaplanijo na podstavku po načrtu g. vseuč. prof. arh. *Vurnika*, je 70 cm visok, 60 cm širok, zelo posrečeno delo g. kiparja Lojzeta *Dolinarja*. Da stoji spomenik, je predvsem zasluga odbora, ki mu je načeloval cerkljanski rojak g. stolni dekan dr. Franc *Kimovec* v družbi z domačimi veljaki in zastopniki ljublj. Glasbene Matice ter pevskih organizacij. Veliko breme je težilo aranžiranje pomožne slavnosti ramena preizkušenega izkustva g. ravnatelja Karla *Mahkote*.

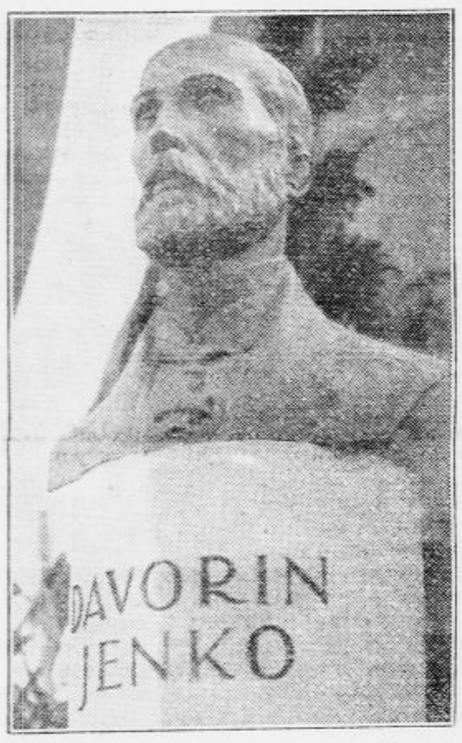

Zgornji del spomenika s poprsjem

Cerklje so se bile včeraj v najkrasnejšem vremenu odele v praznično obleko, hiše so imele ozaljšane z zastavami in venci, ki so jih spletla domača dekleta. Uvod v slavnost je tvorila dopoldanska služba božja v nabito polni cerkvi. Sv. mašo je daroval predsednik Prosvetne zveze g. vseuč. prof. dr. *Lukman*, pri maši je pa vzorno prepeval zbor domačih in okoliških pevk in pevcev, ki ga je tedne sem vadil g. dr. *Kimovec*. Poleg ljudskega petja se je zbor odlično postavil z dvema skladbama D. Jenka. »Kerubinskaja pesma« in »Blagoslovljen za 7 glasni moški in mešani zbor iz »Liturgije sv. Janeza Zlatousta«. Ubrano petje je tudi pri razvajenih ušesih ostavilo globok, nepozaben vtis.

Po popoldanskih petih litanijah so zasedli tribuno odličnikov tik ob zastrtem spomeniku zastopnik Nj. Vel. kralja g. podpolkovnik *Jaklič*, zastopnik ministra vojske in mornarice podpolkovnik Paunović, odposlanec komandanta dravske divizijske oblasti g. kapetan inž. Golobič, g. podban dr. Majcen, g. senator Ivan Hribar, za prosvetnega ministra g. direktor Dolar iz Kranja, za Hubadovo župo JPS g. Zorko Prelovec, za učiteljski pevski zbor g. skladatelj Emil Adamič, za Udruženje gledaliških igralcev gg. Drenovec in Mencin, za opero g. direktor Polič, za operni orkester gg. Bravničar, Neffat, Stanič in še mnogo odposlancev kulturnih, zlasti pevskih društev, med njimi predsednik Slovenske Matice, dr. Lončar. Dokaj številni moški zbor je pod vodstvom g. Cirila Moharja iz Kranja veličastno zapel D. Jenkovo »Molitev«, nato pa je v izklesanem, poljudnem govoru ogromni množici raztolmačil pomen D. Jenka za jugoslovansko glasbo ter je spomenik blagoslovil g. dr. Kimovec. Domača godba je zasvirala »Naprej« in »Bože pavde«, cerkljanski župan pa je prevzel spomenik v občinsko varstvo. — Odtod se je formirala dolga povorka z godbo na čelu v bližnje Dvorje, kjer je tekla rojstna zibelka Davorina Jenka, tam kjer danes stoji valjčni mlin njegove sorodnice g. Helene *Jenkove*. Dala je postaviti spomenik, ki ga je tudi včeraj blagoslovil po besedah domačina g. Cirila Hudobivnika g. dr. Kimovec, pevski zbori so zapeli »Tiho luno« in »Lipa zelenela je«, godba je zaigrala D. Jenkovo »Strunam« v priredbi g. višjega kapelnika dr. Josipa *Čerina*, pevski zbor Glasbene Matice, ki je pohvalno na slavnost prispel korporativno, pa je vse poslušalce razveselil z ubranim, dovršenim petjem. Na veseličnem prostoru se je nato začelo veselo gibanje do poznih večernih ur, dokler se niso množice zadovoljne z lepo proslavo začele z avtobusi, vozovi, kolesi in peš razhajati na svoje domove.

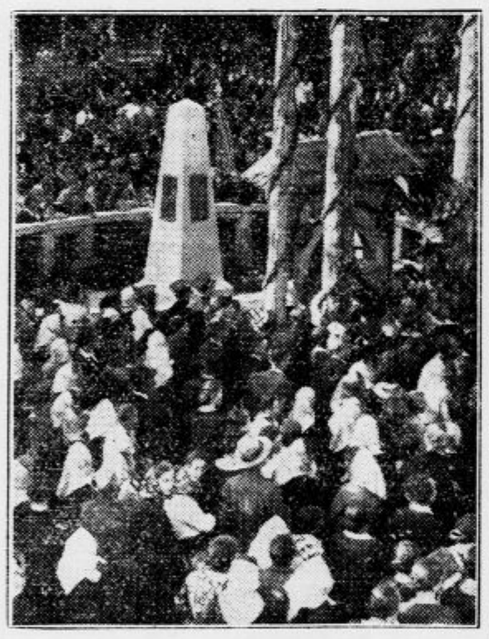
Pred Jenkovo rojstno hišo v Dvorjah pri Cerkljah za časa proslave po odkritju spomenika v Cerkljah, v sredi njegova spominska piramida

Cerklje menda še nikoli niso doživele tako prisrčne slavnosti, na kateri je narod zaslužno počastil spomin svojega nesmrtnega rojaka. Spomenika sta v velik ponos njegovega rojstnega kraja in fare in želeli bi, da dobi D. Jenko čimprej tudi na svojem grobu pri Sv. Križu v Ljubljani nagrobni kamen. Vsem, ki so se za včerajšnjo slovesnost trudili bodi izrečen posebno priznanje!

Z. P.

Pogled na prostor ob šoli med odkrivanjem spomenika

Nemirovič—Dančenko †

Zadnja slika rajnkega ruskega pisatelja V. I. Nemiroviča-Dančenka. Posneta je bila pred nekaj dnevi v Jáchymovu ter kaže pisatelja v družbi prijateljic na terasi hotela »Radium-Palace«. Glej članek v »Kulturnem pregledu«

90letni Kamničan

Kamnik, 21. septembra.

Čil n zdrav praznuje danes 90letnico g. Andrej Slejko, nekdaj vsem dobro znani lastnik trgovine z južnim sadjem »pri Vipavcu« na Glavnem trgu. Pred 54 leti je prišel v Kamnik iz Vrhpolja pri Vipavi, kjer mu je tekla zibelka. Najprej je pekel na trgu maroni, nato pa je odprl trgovino z južnim sadjem, zvečer pa je nosil po kamniških gostilnah v pleteni košari najrazličnejše dobrote. Gostje so ga imeli zelo radi zaradi njegove originalne duhovitosti, s katero je znal kratkočasiti vsako družbo.

Visoki jubilant je bil celo svoje življenje vzgled pridnega in vztrajnega dela. Ko so se zaprle kamniške gostilne je šele legel k počitku, zjutraj pa je bila spet njegova trgovina prva odprta. Poleg svoje delavnosti pa je bil g. Slejko izredno plemenitega srca in darežljivih rok, posebno pa je rad pomogal kamniškim študentom v raznih neprilikah. Dolgo vrsto let je imel g. Slejko v oskrbi vse trte v Kamniku, saj se je kot rojak iz vinorodne Vipavske doline najbolj spoznal na tako reč. Ob visokem življenjskem jubileju mu želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Že petdesetič sprejet v bolnišnico

Ljubljana, 21. septembra.

V bolnišnici so prejšnji teden na tihem praznovali izredno zanimiv jubilej dvakrat zanimiv še spričo dejstva, da preživlja zavod v zadnjih letih svojo najtežjo krizo in se je svet že zdavnaj naveličal stare, neskončne pesmi o pomanjkanju prostora. Na svojevrsten način bi se namreč lahko srečnega štel siromašni sedemdesetletni brezposelni hlapec Lojze Janša iz Loga pri Ljubljani, ki je te dni doživel redko čast, da je bil v zadnjih letih že petdesetič za isto bolezen sprejet na interni oddelek.

Kakor pripoveduje Janša sam, je bil vse življenje izredno zdrav, za kar gre zasluga brez dvoma tudi njegovi solidnosti, saj nikoli ni pil ne kadil. V redu je pod staro Avstrijo odslužil vojake, med vojno se je bil na italijanski fronti, a ko je dosegel lepo starost, so se polagoma začele oglašati posledice težkega dela in trpljenja. Leta 1931. je obolel za srčno hibo in od tedaj mu bolnišnica večkrat nudi streho kakor pa hiša njegovega poslednjega gospodarja v Kozarjah, pri katerem je služil zadnjih 25 let, dokler ni zaradi svojega nesrečnega srca povsem obnemogel. Zadnjih pet let se je moral drugo za drugim tako pogostokrat zatezatekati v bolnišnico, da prebije vsakokrat po navadi kakšna dva tedna doma, kakšne tri, štiri pa zmerom iznova v bolnišnici. Na internem oddelku so kar za trajno rezervirali posteljo v sobi št. 7 v pritličju, ki si jo zmerom postilja sam.

Spričo žalostnih razmer, v katerih mu poteka večer življenja, si lahko mislimo, da je od vsega srca vesel, kadar postane njegov križ tako težak, da sme spet prositi za sprejem na oddelek. Bolnišnica mu zavoljo velike stiske žal ne more za stalno odstopiti postelje, na katero se zmerom iznova vrača iz Kozarij. Vsekakor je obžalovanja vredno, da naša oblastva ne morejo bednemu starčku preskrbeti mesta v kakšnem zavetišču, v katerem bi mogel v redu in miru pričakovati svoje poslednji dni.

Kino Union, tel. 22-21

Danes poslednjič BOLVARY-jeva ljubka in razkošno izdelana veseloigra

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

IGRA LJUBEZNI

Gustav Fröhlich — Elma Bulla in drugi

Če se hočete dobro zabavati in od srca nasmejati si morate ogledati ta film!

PRIDE! VELESENZACIJA!

Železni demoni

Ljubljana in svetovna razstava v Parizu

Francoski konzul o pomenu našega sodelovanja in ustanove

Ljubljana, 21. septembra.

Znano je, da bo prihodnje leto v Parizu velika svetovna razstava. Francija že nekaj časa zbira svoje najboljše sile, da pokaže ob tej izredni priliki gostom z vseh strani sveta veličino in sijaj svoje stare civilizacije, zlasti pa bogastvo in napredujočo kulturo svojih obsežnih kolonij, obenem pa združi pod okriljem mednarodne razstave tudi civilizacijske produkte drugih narodov in tako pokaže mogočno podobo sodobnega človeškega dela in stremjenja. Pariška mednarodna razstava bo največja evropska prireditev prihodnjega leta in ponosna atrakcija vse naše celine.

Tudi Ljubljana, v kateri je imela francoska civilizacija vsekdar velik ugled, se pripravlja, da po svoje pripomore do uspeha tej mogočni manifestaciji francoske stvarjalne in organizatorične sile. Že v maju se je po prizadevanju tukajšnjega konzula g. Gabriela Remèranda sestavil propagandni odbor, ki si je postavil na čelo inicijatorja g. konzula Remèranda, podpredsednika pa delegata banovine g. prof. Sušnika in pomočnika generalnega direktorja TPD g. inž. Julliarda. Tajnik odbora je direktor Francoskega instituta g. Lacroix, ki ga začasno nadomešča g. prof. Jaklič, ostali člani odbora pa so gg. dr. Brilej in dr. Graselli, kot zastopnika magistrata, dr. Ivan Pless kot zastopnik Trgovske zbornice, intendant Oton Župančič, Iv. Bonač in dr. Dular kot zastopnika velesejma, I. Sodia kot delegat Radijske postaje, dr. Ciril Pavlin kot zastopnik športnih krogov, direktor »Putnika« Vl. Pintar, univ. prof. dr. Iz. Cankar za Narodno galerijo, B. Borko in B. Borštnik za redakcije koncerna »Jutra«, dr. A. Kuhar za redakcijo »Slovenca«, dr. Stanko Jug in primarij dr. Minář.

Propagandni odbor je imel v soboto zvečer v prostorih Francoskega instituta pod predsedstvom g. konzula Remèranda svojo prvo sejo. G. konzul je v svojem ekspozeju poudaril zanimanje, ki ga kažeta francoska vlada in pariški razstavni odbor za delo ljubljanskega komiteja, razložil delokrog in naloge odbora in predlagal razdelitev dela med posamezne odseke. Naša javnost, zlasti direkcije dnevnikov in radijske postaje, je pokazala polno razumevanje za propagando velike svetovne prireditve v Parizu. Ob koncu svojega ekspozeja je g. konzul Remèrand zavrnil vesti, ki so jih razširili nekateri inozemski listi, češ da bo spremenjen datum pariške razstave. Po odločni izjavi pariškega obč. svetnika g. Francoisa Latourja, ki je pomočnik generalnega komisarja razstave, ostane datum nespremenjen in razstava se odpre prvo nedeljo v maju 1937. Ob koncu je g. konzul zaželel mnogo uspeha propagandnemu odboru in izrazil prepričanje, da bo delo tega odbora nov člen v verigi medsebojnih simpatij in prijateljstva, ki tako tesno veže Francijo in Jugoslavijo in ki daje vsem manifestacijam, kakršnekoli so že, če služijo prestižu obeh narodov in držav, značaj nerazdružljive skupnosti. Ne dvomimo, da bo pariška svetovna razstava vzbudila v naši javnosti izredno zanimanje, ki bo olajšalo delo propagandnega odbora.

NAJMODERNEJŠE KINO-GLEDALIŠČE

ELITNI KINO MATICA

bo otvorjeno v petek, dne 25. septembra 1936 ob 20. uri.

O tem nam je čast obvestiti p. n. občinstvo ter objaviti, da se bo kot otvoritveni film predvajala znana in priljubljena, z vsem razkošjem in s sodelovanjem najznamenitejših umetnikov izdelana opereta mojstra Millöckerja

*** DIJAK PROSJAK ***

ki bo tega dne doživela v Ljubljani svojo jugoslovansko krstno predstavo.

V novem kinematografu se bodo predvajala le najnovejša in najizbranejša filmska dela s katerimi hočemo zadovoljiti ljubljansko publiko in ljubitelje dobrih filmov v vsakem oziru.

V nadi, da bomo s svojim sporedom ugodili okusu in zadovoljili željam cenjenega občinstva se že vnaprej zahvaljujemo za naklonjenost in se priporočamo.

UPRAVA

Prizor z velike razstave psov

Sobota in nedelja je bila na velesejmu v znamenju pasje razstave, ki je k tekmi privabila precej gledalcev in še več tekmovalcev. Reja čistokrvnih, plemenskih pasjih pasem je pri nas na visoki stopnji. Med raznimi pasjimi konkurencami je zbujala pozornost tekma »Dama in pes«, na kateri so se naše dame postavile s svojimi ljubljenci. Na naši sliki je videti promenado dam s psi, na levo stroga žirija, spredaj ga. prof. Hribar — Jerajeva s svojim dolgodlakim ruskim brtom.

Domače vesti

* **Tristo let varaždinske gimnazije.** Varaždinska gimnazija **slavi 3. in 4. oktobra** 300-stoletnico **svojega delovanja.** Tak jubilej je redek **tudi pri dosti večjih narodih, kakor je naš, in zaradi tega moramo biti** še bolj ponosni, **da že 300 let v** lepem Varaždinu odlično deluje **važna kulturno-prosvetna ustanova. Jubilejni** zavod je dal narodu **in domovini veliko** število zaslužnih **mož in iskrenih rodoljubov.** V jubilejnih dneh **bo izšla spominska knjiga** z bogato **vsebino in okusno opremo.** Odbor, ki organizira **proslavo, vabi k** udeležbi vse bivše **profesorje in dijake** varaždinski **gimnazije. Prosi jih, naj se** javijo pri odboru, **ki skrbi za prenočišča,** do 24. t. m. Program **proslave je naslednji:** v soboto bo zvečer **koncert gimnazijske mladine v mestni gledališki dvorani.** V nedeljo 4. **oktobra ob 9. bo slovesna** služba božja v gimnazijski cerkvi. Po službi božji bodo odkrili **spominski plošči** na starem **gimnazijskem poslopju (jezuitska gimnazija) in v današnji gimnaziji.** Po odkritju ob 11. **bo slavnostna akademija** v mestni gledališki **dvorani.** Popoldne ob 4. bodo otvorili **gimnazijsko razstavo** ter priredili **izprehod po mestu.** Zvečer ob 9. bo v **mestni gledališki dvorani** zabavna prireditev. **5. in 6. oktobra** bodo izleti: **Trakovščan—Ptuj, Lepoglava** —Ravna gora—**Varaždinske Toplice.** Varaždinsko gimnazijo je obiskovalo tudi več Slovencev. Med njimi je sodni svetnik g. Ivan Erhartič **iz Celja, ki** je maturiral pred 57 leti. **Najstarejša še živa** maturanta varaždinske **gimnazije pa sta** upokojeni železniški ravnatelj Horvat in upokojeni sodni svetnik **Mikac, ki sta** maturirala pred 61 leti.

Žene zamorejo po večkratni nosečnosti z dnevno uporabo pol kozarca naravne **Franz-Josefove** grenčice, užite na tešč želodec, doseči lahko izpraznjenje črevesja in urejeno delovanje želodca. — **Franz-Josefova** voda — je davno preskušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod. Ogl. reg. 8. br. 15485/35

* **Konferenca naših in češkoslovaških železniških strokovnjakov,** ki se je v Splitu vršila od 13. t. m., je zaključena. Kot gostje so prisostvovali tej konferenci tudi predstavniki madžarskih in avstrijskih železnic ter zastopniki Dubrovniške in Jadranske plovbe. Konferenca je razpravljala o uvedbi kombiniranih vozovnic za železnice in parnike in bilo je sklenjeno, da bodo v prihodnji sezoni vse češkoslovaške večje železniške postaje izdajale kombinirane železniške in parobrodne vozovnice, ki bodo veljale za dalje časa na na železnicah in parnikih ravno tako, kakor je bilo letos uvedeno v naši državi. Na poznejši konferenci bo sklenjen tak dogovor tudi z madžarskimi in avstrijskimi železnicami.

* **Zborovanje železniških upokojencev** se je vršilo v nedeljo v Zagrebu in se ga je udeležilo osebno in s pooblastili nad 1.200 članov združenja. Predsednik g. Kiš je poročal o delovanju upravnega odbora za zboljšanje položaja staroupokojencev. Zborovalci so sprejeli blagajniško poročilo ter proračun za prihodnje leto. Zasedena so bila izpraznjena mesta v odboru, delegati iz Ljubljane in Sarajeva pa so naglašali v svojih poročilih, da je potrebna najožja vzajemnost med organizacijami upokojencev državnih železnic. S posebnim poudarkom je bila na zborovanju naglašena zahteva, naj bodo staroupokojenci deležni pokojnin, ki omogočajo skromno življenje. Važen uspeh organizacije je v tem, da je vdovam železniških upokojencev vrnjena režijska vožnja. Ko je bila ta vožnja ukinjena, se je organizacija pritožila pri državnem svetu in s svojo pritožbo uspela.

KINO IDEAL
PREMIERA
Georg O'Brien
v filmu
VRAG NA KONJU
Danes ob 16., 19. in 21.15 uri.

* **Na banovinski kmetijski šoli v Št. Jurju ob j. ž.** se prične novo šolsko leto v začetku novembra. Zimska šola traja 2 zimi po 5 mesecev, in sicer se letos vrši I. tečaj, prihodnjo zimo pa II. tečaj. Spričevalo dobi le tisti gojenec, ki je dovršil oba tečaja. V letošnji I. tečaj se sprejme do 24 pridnih, dovolj nadarjenih sinov kmetskih staršev, ki bodo po šolanju ostali na kmetiji. Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, od 16 do 25 let stari; le izjemoma se dovoli vstop tudi starejšim. Pri vstopu v šolo preišče šolski zdravnik njih zdravstveno stanje in se bolni odklonijo. Dovršiti morajo vsaj 4 razrede oziroma oddelke osnovne šole s pozitivnim uspehom. Vsi učenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Oskrbnina znaša mesečno od 50 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno vnaprej. Kr. banska uprava dovoljuje potrebnejšim primerne prispevke k oskrbnini, upoštevaje njih gospodarsko stanje. Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane s 5 Din, je treba poslati ravnateljstvu kmetijske šole v Št. Jurju ob j. ž. najkasneje do 1. oktobra t. l. Prošnji je priložiti krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, nravstveno spričevalo, izjavo staršev odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja in da ostane prosilec po dokončanj zimski šoli na kmetiji; končno davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov, to pa samo tedaj, če prosilec želi doseči banovinski prispevek. Navesti je tudi točen naslov prosilca: zadnjo pošto in najbližjo železniško postajo.

* **Nov grob.** V Leonišču je umrla gospa Ivanka **Novakova,** ki je uživala kot vzorna narodna žena najlepši ugled. Bila je od mladih nog zavedna Slovenka in je kot pristno gorenjsko dekle sodelovala na odru in v pevskih zborih v Radovljici. Dolgo vrsto let je bila članica radovljiškega Sokola in starostinja ženskega odseka. Ponosni radovljiški Sokolski dom stoji na bivši njeni obsežni njivi. Blag spomin vrli narodni ženi. Žalujočim družinam izrekamo iskreno sožalje!

* **Izredni občni zbor podružnice Slovenskega planinskega društva v Boh. Srednji vasi** bo v nedeljo 4. oktobra ob 14. v dvorani občinskega doma v Srednji vasi z dnevnim redom: poročilo predsednika, revizorja SPD Ljubljana, rešitev pritožb, sprejetje novih pravil, volitev odbora in sklep za najetje posojila.

* **Igra prirode.** V sadovnjaku g. Draga Ziherla v Zalogu št. 19 sta dve jablani v bujnem cvetju.

* **Iz našega skautskega pokreta.** Ker so se v nedeljo mnogi predstavniki skautskih žup in stegov udeležili v Beogradu proslave Rdečega križa, je glavna uprava naše skautske zveze priredila konferenco, na katerem se je med drugim razpravljalo o udeležbi naše skautske zveze na mednarodnem skautskem taboru v Holandiji ter o organizaciji vseslovanskega skautskega tabora v Jugoslaviji. Kot gost Beograjske medicinske fakultete in srbskega zdravniškega društva je ostal po vsem slovanskem zdravniškem kongresu v Sofiji v Beogradu dr. Josef Harvat, profesor medicine na praški univerze ter podpredsednik slovanske skautske zveze. Dr. Harvat je predaval pod okriljem srbskega zdravniškega duuštva, sestal se je pa tudi s predstavniki naše skautske zveze.

* **Veliko zanimanje za šah med beograjsko mladino.** Prostori beograjskega šahovskega kluba so bili v nedeljo poprišče živahnega tekmovanja. Tekmovalo je za šahovsko prvenstvo 186 dečkov in deklic. Vedno večje navdušenje za šah med mladino se jasno vidi ob pregledu dosedanjih dveh dečjih šahovskih turnirjev. Pred dvema letoma je bilo samo 18 malih tekmovalcev, lani jih je bilo že 40, zdaj pa jih je 186 in se toliko zanimanja za šah kaže med mladino samo v Rusiji in Angliji. Za finalno tekmovanje je bilo v nedeljo kvalificiranih 62 malih šahistov. Finalni turnir se bo vršil prihodnjo nedeljo. Zanimanje za njegov izid je ogromno. Saj ni šala, biti prvak med 186 mladimi beograjskimi šahisti.

* **Spominske svečanosti ob 20-letnici bojev v Dobrudži.** Na beograjskem pokopališču so v nedeljo dobrovoljci počastili spomin bivšega komandanta I. dobrovoljske divizije generala Stevana Hadžića in višjih oficirjev te divizije Stojana Popovića, Koste Barjaktarevića in Miloša Stankovića. Na grobove so položili lepe vence. O zaslugah pokojnikov je govoril predsednik zveze dobrovoljcev slepi podpolkovnik Lovrić. Pozneje je o bitkah na Dobrudži predaval general Vojin Maksimović, ki je bil načelnik štaba dobrovoljske divizije. V Dobrudži in Medžidiji pa se bo vršila 24. t. m. glavna spominska slavnost ob 20-letnici bojev na Dobrudži in bodo, kakor znano, grobove naših junakov obiskali naši dobrovoljci in tudi češkoslovaški legijonarji.

* **V Sarajevu bo sedež islamskega verskega poglavarja.** Te dni so se v Sarajevu vršile seje vodstva islamske verske zajednice, na katerih se je razpravljalo o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z uveljavljenjem nove islamske verske ustave. Sedež islamskega verskega poglavarja reis ul uleme bo prenešen iz Beograda v Sarajevo in zdaj je treba najti primerno poslopje, kjer bo nastanjeno islamsko versko poglavarstvo. Bivši reis ul ulema Čaušević je stanoval do svoje upokojitve v poslopju medžlisa pri Carevi džamiji. Ti prostori pa so premajhni za nastanitev verskega poglavarstva. Novi reis ul ulema mora biti izvoljen do konec februarja 1937.

* **Zastrupljen obed sedemčlanske družine.** Na pristavi kikindskega veleposestnika Budušine živita kot hlapca Ivan Boč in Peter Fekete, ki imata oba veliki družini. Obe ženi sta hudo skregani in je oni dan Boćova na skrivaj nasula mišnice v paprikaš, ki ga je Feketova žena pripravila za obed. Po prvih grižljajih zastrupljenega obeda se je vsa družina, ki šteje 7 članov, zvijala v krčih. Vse so odpremili v bolnišnico v Veliko Kikindo, kjer se zdravniki trudijo, da bi jih rešili. Zastrupljevalko so zaprli.

* **Štirje primeri zastruplienja krvi.** Bivši 37-letni rudar Franc Serdinšek, doma v Podlehniku, se je zbodel na žreblju v palec desne noge. Rani ni posvečal potrebne pozornosti in mu je noga kmalu začela otekati. Zdaj leži nesrečnik v ptujski bolnišnici, kjer se bori s smrtjo. 24-letna hčerka posestnika Cecilija Erhatičeva iz Cvetkovcev se je ranila s srpom na levi nogi, 26-letna Lucija Cafuta iz Pobrežja na palcu desnice in 60-letna žena posestnika Katarina Šerona iz Spodnjega Brega pa na levi nogi. Tudi te tri poškodovanke so v ptujski bolnišnici.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87
V torek, sredo in četrtek ob 8. uri
Film orijentalske razkošnosti in lepote
ALI BABA IN 40 RAZBOJNIKOV
CHU-CHIN-CHOW
Ana May-Wong in Fritz Kortner.
V soboto:
»ZVEZDNI UTRINKI«

* **Zagoneten samomor mladeniča.** Iz Dolenjskih Toplic nam poročajo: V noči od sobote na nedeljo so se zbrali 20letni Janko Osana, 18letni Nace Peršina in 20letni Jožef Strniša na gričku nad Dolenjskimi Toplicami, da bi stražili vinograde pred nočnimi tatovi. Med 21. in 22. uro je Janko Osana zapustil oba tovariša v hramu, rekoč, da mora ven na zrak, izstrelit dva strela. Res je pred hramom dvakrat ustrelil v zrak, takoj nato pa se je podal za hram ter si prestrelil glavo nad desnim sencem. Kakih 5 minut po tem strelu je šel tovariša iskat Peršinov Nace in ga je našel ležečega za hramom. Na vprašanje, zakaj si je to napravil, je Janko Osana mirno odvrnil, da ne more več živeti. Poklicali so zdravnika in fant je bil prepeljan v bolnišnico usmiljenih bratov v Novem mestu, kjer je v nedeljo zjutraj ob 8. izdihnil. Topliški orožniki preiskujejo podrobnosti tega zagonetnega samomora.

* **27. t. m. avtoizlet po Koroški.** Informacije in prijave: Izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon.

* **Tovarna JOS. REICH** sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Hladneje postaja, pokrijte se ponoči z odejo!
Če se prehladite, bo hudo! Novo odejo — če jo potrebujete! — dobite pri
„Manufaktura" k. d.
trgovina, ki vas želi boljše postreči
Mestni trg 17

* **Krvavo fantovsko obračunavanje.** Iz Kamnika nam poročajo. Tovarniški delavec Franc Hace iz Nevelj se je v nedeljo zvečer okrog 20. ure vračal s kolesom domov iz bližnjega Vrhpolja. V temi ga srečajo 4 fantje iz kamniške okolice in mu očitajo, da nima luči. Beseda je dala besedo in naenkrat je bil 35letni Hace na kupu gramoza. Z zračnico je udaril enega izmed izzivalne četvorice po glavi, v odgovor pa je dobil nož v pleča. Ranjen je pobegnil, pa je dobil po prvih korakih še drug sunek z nožem. Tekel je po bližnji njivi, kjer pa se je izčrpan zaradi bolečin in izgube krvi nezavesten zgrudil. Ljudje, ki so mu prihiteli na pomoč, so pozvali iz Kamnika okrožnega zdravnika dr. Matjašiča, ki je ranjencu nudil prvo pomoč. Franc Hace je dobil tri nevarne vbodljaje, zaradi katerih je izgubil precej krvi. Posebno hudo rano ima na levi strani hrbta. Divjaško obračunavanje z nožem imajo zdaj v rokah kamniški orožniki, ki bodo dognali, kdo izmed četvorice je imel v rokah nož.

* **Avtoizleti:** Trst, Gorica—Trst, eno-, dvo- in tridnevni; Benetke—Padova, 4dnevni. — **Brzovlak:** Beograd—Oplenac, (kraljev grob), Rim—Neapelj, 12 dni po Italiji. Pojasnila zastonj. Uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1.

Otvoritev Elitnega kina Matice

V preurejeni in povečani dvorani filharmonije

Ljubljana, 21. septembra.

Preureditvena dela v »Elitnem kinu Matici« se bližajo koncu, in kakor čitamo na številnih lepakih po mestu, se bo vršila že v petek dne 25. t. m. otvoritvena predstava v docela prenovljenem Elitnem kinu Matici. Filharmonična družba in novi lastnik kinopodjetja, gospod Rudolf Rozman, se nista strašila stroškov in sta žrtvovala vse za preureditev stavbe in dvorane, samo da bi pridobilo naše mesto prenovljeno dvorano, najbolj primerno in okusno opremljeno koncertno dvorano in kino-gledališče. Ljubljana bo nedvomno presenečena, ko bo v petek prvič prestopila prag popolnoma preurejenih prostorov in prepričani smo, da bo odslej filharmonično poslopje shajališče najboljše ljubljanske publike. Pogledali smo si prezidano in podaljšano dvorano in z veseljem ugotovili, da je dvorana z novim prizidkom pridobila na prostoru, saj ima nad 250 sedežev več kot prej, skupno torej nad 800 sedežev, velik balkon, na katerem so nameščene tudi udobne lože. V tehničnem in akustičnem pogledu so bili pritegnjeni k preureditvi inženjerji veščaki, ki so opremili vse prostore z najpopolnejšimi iznajdbami današnje moderne tehnike. Ves prostorni strop je pokrit s prvovrstnimi akustičnimi ploščami tako, da je znana nekdanja odlična akustika filharmonične dvorane ne samo ohranjena, temveč še izboljšana. Preurejen je ves foyer, modernizirana je kurjava dvorane in ventilacija ter je zdaj novo kino-gledališče opremljeno s centralno kurjavo in z moderno zračno ventilacijo.

Informirali smo se pri upravi kinematografa glede programa in izvedeli smo, da je določen kot otvoritveni film Millöckerjeva opereta »DIJAK PROSJAK«, o kateri smo čitali, da je dosegla v inozemstvu največje uspehe. Ta film iz najnovejše Merkurjeve produkcije bo tedaj doživel baš pri nas v Ljubljani v prenovljenem Elitnem kinu Matici svojo jugoslovansko krstno predstavo. Film je bil pravkar v Berlinu izdelan ob sodelovanju najpriznanejših umetnikov Carole Höhn, Marike Rökk in najznamenitejšega holandskega tenorista Johannesa Heestersa ter je uspel v vsakem pogledu kar najodličnejše. V Berlinu, kjer je bila svetovna krstna predstava filma, poln ta film že nad dva meseca večer za večerom najelegantnejša kino-gledališča v zapadnem delu mesta. Glede nadaljnih filmov smo izvedeli, da bodo »Dijaku prosjaku« sledila le najizbranejša filmska dela svetovne produkcije kakor filmi: »Ave Marija« s slovitim tenorjem Benjaminom Giglijem, »Poslednji akord«, filmska mojstrovina v stilu »Mazurke« z Lil Dagover in Willijem Birglom, »Sence preteklosti«, in drugi.

Iz Ljubljane

u— **Vesti vojnih dobrovoljcev.** Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani je prišla vendar spet do svoje društvene sobe. Ta je v Frančiškanski ulici št. 10., I. nadstropje, na dvorišču. Vse društveno poslovanje se vrši odslej v društveni sobi. Poslovne ure so v ponedeljkih, torkih in petkih od 18. do 19. ure, ob sredah, četrtkih in sobotah pa od 17. do 18. ure. — Pri zadnjem napredovanju rezervnih oficirjev je napredoval v čin rezervnega majorja tajnik naše sreske organizacije tov. Prinčič Edvard. Tov. dr. Hebeln Josip, primarij ljubljanske bolnice in blagajnik našega društva je bil odlikovan z redom Jugoslovenske krone IV. stopnje. — Tajnik sreske organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani tov. Prinčič, učitelj na dr. IV. deški narodni šoli v Ljubljani je bil pri zadnjih učiteljskih premestitvah premeščen v D. M. v Polju in sicer »po službeni potrebi« — Ob 20letnici bojev Dobrovoljske divizije v Dobrudži priredi Savez dobrovoljcev romanje na dobrudžanske bojne poljane. Od naših dobrovoljcev se udeleže tega romanja tovariši Prinčič, dr. Meršol, dr. Pekle in brat pokojnega v Dobrudži padlega vojnega dobrovoljca Koblerja. Odhod vseh udeležencev tega pietetnega romanja bo v četrtek 24. t. m. ob 4.30 iz Beograda. — V oktobru bo izšla nova uredba k Zakonu o vojnih dobrovoljcih, ki bo imela važne dopolnitve s posebnim ozirom na priznanje dobrovoljskega svojstva borcev, itd.

u— **Ustanovitev tehnološkega muzeja v Ljubljani.** Akcijski odbor za ustanovitev tega velevažnega muzeja je na svoji prvi seji soglasno izvolil za predsednika veletrgovca Ivana Jelačina, za podpredsednika pa univ. prof. dr. Mariusa Rebeka ter takoj pričel z delom.

u— **Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani** priredi v sredo 23. t. m. ob 2. popoldne izlet v Kamnik, Mekinje in Mevlje. Sestanek na Kongresnem trgu. Vožnja 18 Din. Oglasiti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do srede ob 10. dopoldne.

u— **Mednarodni ženski kongres v Dubrovniku.** Zadnji sestanek pred odhodom na kongres bo v damski sobi kavarne Emone v sredo 23. t. m. ob 18. Važno za vse.

u— **Glasbeni otroški vrtec** začne ljubljanska Glasbena Matica 1. oktobra. Cilj in namen vsega pevskega pouka v glasbenem vrtcu sploh je, obvarovati pevsko nadarjeno deco pravočasno škode na pevskem organu in vzbuditi otroku veselje do petja. Prve pevske vaje imajo namen že od vsega začetka navajati deco k spoznavanju mehkega nastavka tona. Ritmika in ples ter plesi, združeni s petjem, pa naj vzbude v otroku čut za ritem, za lepo zaokrožene gibe in sploh za lepo podajanje glasbene tvarine, ki je otroku v njegovi starosti dostopna. Sprejemajo se otroci od 4. do 6. leta, pouk bo vsak dan dopoldne od pol 11. do pol 12.

u— **Namesto cvetja** na grob blagopokojne gospe Amalije Hartmanove iz Velikih Lašč daruje učiteljica Marija Pfeiferjeva za emigrantsko društvo Tabor 30 Din.

u— **Smrt služkinje v plinu.** Včeraj opoldne so bili mestni reševalci nujno klicani na Resljevo cesto, kjer se je v tretjem nadstropju hiše št. 31 neka mlada služkinja iz obupa zatekla v smrt. Zastrupila se je s plinom in domači so jo našli že v globoki nezavesti. Intervencija pa je ostala zaman, zakaj bedno dekle je že kakih pet minut potem, ko so je reševalci izročili internemu oddelku, podleglo. Kaj je nesrečnico gnalo v smrt, ni znano, a s tragedijo se bo morala baviti še policija.

u— **Bilanca nedeljskih napadov in spopadov.** Med množico novih varovancev, ki jih je kirurški oddelek sprejel v nedeljo zvečer in v teku včerajšnjega dne, je bilo spet, kakor je že od nekdaj navada za slovenski weekend, precejšnje število ranjencev, ki so postali žrtve gostilniških nesporazumov in spopadov. Med drugimi so pripeljali v bolnišnico tudi 63letnega Franceta Kaiserja s Tomačevega, ki so ga bili v nedeljo popoldne domači poslali v gostilno po vina, pa ga je za voglom počakal dober prijatelj z ročico in ga nekajkrat neusmiljeno treščil po glavi, obenem pa mu je razbil steklenico, ki jo je nosil s seboj, da je bil ves obrezan. Na enak način je neki znanec v Podutiku počakal 30letnega delavca Lojzeta Kuharja. Z ročico ga je udaril čez usta, da mu je razbil vso spodnjo čeljust in so se mu zobje kar usuli v pest. S nožem po vsem životu jih je dobil 35letni zidar Franc Hace z Vrhpolja v neveljski občini pri Kamniku, ko se je vračal iz gostilne in ga je v zasedi pričakal neznan nasilnež. Pretepaška objestnost je to nedeljo očitno prevzela tudi otroški drobiš. Z Brda pri Viču je moral v bolnišnico 10letni sin delavca Leopold Joraj, ki ga je neki tovariš v igri na lepem napadel z motiko in mu prizadejal precej hude poškodbe po glavi in po nogah.

u— **Avtobus Ljubljana—Kamnik—Gornji grad—Ljubno** ne bo obratoval od 22. do 25. t. m., ker je cesta v Črni zaprta zaradi popravila mostu. Redni promet se spet uvede 26. t. m. z odhodom iz Ljubljane ob 15.45.

Iz Maribora

a— **Jesenski telovadni nastop vseh mariborskih sokolskih društev** se je vršil v nedeljo na telovadišču Sokola I. v Koseskega ulici. Izpred Narodnega doma se je razvil po mariborskih ulicah sprevod članov in članic v kroju, naraščaja in dece s fanfarami in godbo »Dravo« na čelu preko državnega mostu na telovadišče. Tu je pozdravil predsednik meddruštvenega odbora starosta br. prof. Struna vse Sokole ter predstavnike vojaških in civilnih oblasti. Ob vzklikih prvemu sokolskemu starosti Nj. Vel. kralju Petru in ob zvokih državne himne se je pričelo izvajanje posameznih točk telovadnega sporeda, ki so bile strumno in precizno izvajane. Še prav posebnega toplega priznanja je bil deležen nastop čete inž. podoficirske šole, ki je zaključil spored telovadnega nastopa. Četa je nato z razvito trobojnico defilirala pred zastopniki oblasti. Nastop je obiskalo izredno mnogo Sokolov in prijateljev sokolstva ter je bil tako v moralnem kakor tudi v gmotnem oziru dosežen popoln uspeh. Po zaključitvi telovadnega sporeda se je vršila na prostoru telovadišča velika ljudska veselica.

a— **Ljudske univerza.** V petek 2. oktobra v veliki kazinski dvorani koncert Ljubljanskega komornega kvarteta. Na vzporedu: Beethoven, Faure in Belaieff.

a— **Slikarska razstava** se otvori v nedeljo 27. t. m. v Selnici ob Dravi v Doplerjevih prostorih. Razstavlja domačin slušatelj zagrebške umetnostne akademije g. Alojzij Šušmelj. Razstavljenih bo 60 slik.

a— **Novo pevsko društvo.** Te dni je bil v Žoharjevi gostilni na Tržaški cesti ustanovni občni zbor pevskega društva »Radost« na Pobrežju. Odbor tvorijo Leopold Slana, predsednik, Drago Cotičeva, podpredsednica, Konrad Mirko, blagajnik, Stanko Haber, tajnik, Maks Bauer, arhivar, Ljudevit Kristan, pevovodja.

a— **Vlomilska smola.** Nepoznani nepridiprav je skušal v nedeljo zvečer okrog 7. ure vlomiti v stanovanje prof. Finka v Vrtni ulici 9. Že je odpiral vrata s ponarejenim ključem, ko ga je prepodil krik služkinje, ki je bila sama doma.

Bolgarski živinozdravniki med nami

Po prisrčnem sprejemu so si ogledali zavode

Ljubljana, 21. septembra.

Dopoldne je Ljubljana na prisrčno manifestativen način pozdravila v svoji sredi skupino bolgarskih veterinarjev, ki se mudi na prijateljskem izletu po naši državi in je bila enako toplega sprejema deležna po vseh večjih mestih v Jugoslaviji. Njihov prihod je bil najavljen z brzcem, ki prispe ob 9.36 v Ljubljano, a dasi je imel skoraj pol ure zamude, je množica občinstva, ki je prihitela k sprejemu, polnoštevilno vztrajala na peronu. Mimo drugih odličnikov so bili navzoči tudi šef veterinarskega odseka dr. Stegu kot zastopnik bana in banske uprave, podpredsednik mestne občine dr. Ravnihar, veterinarski referent kapetan Rožestvin za divizionarja in divizijsko komando, starosta Ljubljanskega Sokola Kajzelj za ljubljansko sokolsko župo, predsednik Jugoslovenske-bolgarske lige ravnatelj Pustoslemšek s tajnikom Bučarjem, celotni odbor ljubljanske sekcije Jugoslovenskega veterinarskega združenja s predsednikom dr. Vebletom na čelu, direktor državnega bakteriološkega zavoda dr. Hribar in še množica veterinarjev iz bližnjih in oddaljenih krajev.

Goste, ki jih je 36 in ki sta jim v imenu veterinarskega združenja že do Zidanega mosta pohitela nasproti De Gleria in dr. Kocijan, je vojaška godba pozdravila z vedro koračnico, množica pa jih je obsula z navdušenimi vzkliki. Najprej jih je ozovoril načelnik dr. Stegu in jim v banovem imenu izrekel prisrčno dobrodošlico. V imenu Bolgarov se mu je zahvalil univ. prof. dr. Bičev iz Sofije, ki je hkratu izrazil njihovo radost, da morejo v Ljubljani seči v roko številnim tovarišem, ki jih poznajo že od lani, ko so naši veterinarji obiskali Bolgarijo. Predsednik dr. Veble je v imenu slovenskih tovarišev poželel, da bi Bolgari odnesli od nas prav tako lepe vtise, kakor so jih naši veterinarji lani prinesli iz njihove domovine. Ko je govoril še podpredsednik mestne občine dr. Ravnihar, ki je poudaril, da je Ljubljana že dolgo v najtesnejših stikih z bolgarsko kulturo, je goste pozdravil še predsednik Jugoslovensko-bolgarske lige Pustoslemšek.

V izčrpnih izvajanjih se je spominjal začetkov sodelovanja Slovencev in Bolgarov za okrepitev slovanskega bratstva. Ko se je pred 30 leti vršil v Sofiji jugoslovenski kongres književnikov in novinarjev, se je začelo živahno skupno udejstvovanje na kulturnem področju. Ko je govornik podčrtal zasluge Viteškega kralja Aleksandra Uedinitelja in carja Borisa za naše vzajemno zbližanje, je občinstvo na prisrčno lep način počastilo spomin našega blagopokojnega vladarja, carju Borisu pa priredilo iskrene ovacije. Na koncu je predsednik Pustoslemšek izrekel upanje, da bo kmalu prišlo do popolnega zbližanja in združitve slovanskih narodov od Triglava do Črnega morja. Nato pa je še starosta Kajzelj naprosil, da naj poneso pozdrave naših Sokolov bolgarskim Junakom. Vsem se je še enkrat toplo zahvalil za vse izraze bratstva in ljubezni univ. prof. dr. Bičev, ki je hkratu poudaril, da je treba idejo jugoslovensko-bolgarskega in vobče slovanskega bratstva zanesti med najširše ljudske plasti.

S perona je vsa množica spremila goste preko ceste v hotel Metropol, kjer so bile sobe zanje že pripravljene, čakala pa jih je tudi okusno prirejena malica. Kmalu po 11. je posebna deputacija bolgarskih veterinarjev, v kateri so bili vseučiliški profesorji dr. Bičev, dr. Angelov, dr. Pavlov in dr. Georgijev in ki sta jih spremljala dr. Veble in dr. Hribar, obiskala bana dr. Natlačena, nato pa še predsednika mestne občine dr. Adlešiča. Oba predstavnika naših oblastev sta odposlancem in vsem njihovim tovarišem izrekla iskreno dobrodošlico. Nato so se gostje zbrali pri kosilu v Slamičevi restavraciji, ki je poteklo v najlepšem razpoloženju, popoldne pa se je začela vrsta strokovnih obiskov. Ob 15. so se Bolgari v dveh velikih avtobusih odpeljali v Lipičevo ulico, da si ogledajo bakteriološki veterinarski zavod. Gostje so vzorno ureditev zavoda, ki je stisnjen sicer v precej siromašne prostore v šentpetrski kasarni in navezan na precej skromne dotacije, iskreno pohvalili. Strokovnjaki so pred bolgarskimi tovariši hkratu predvajali izredno zanimiv film o čebeljih boleznih, ki so ga izdelali sami. Zatem so bolgarski veterinarji obiskali še mestno klavnico, nato pa Narodni muzej in Narodno galerijo, ob 20. pa jim je ljubljanska sekcija Jugoslovenskega veterinarskega združenja priredila v Unionu slavnostni banket.

DANES ob 18.30 in 20.30 uri — Cene: Din 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50
FRANKENSTEINOVA NEVESTA — Najbujnejša fantazija
človeka si ne more izmisliti tega, kar je ustvarila filmska produkcija v tem filmu strahu in groze. Boris Karloff kot monstrum Vam trga živce!
KINO MOSTE

a— **Mariborski gasilci** so v nedeljo gostovali v Konjicah in so odigrali proti nogometnemu moštvu tamkajšnjega SK Konjice nogometno tekmo z neodločenim rezultatom 2:2. Pri vrnitvi v Maribor se je izgubilo rezervno kolo in dvigalo ter se pošteni najditelj naproša, da izroči oba predmeta v mariborskem Gasilskem domu.

a— **Na mariborskem delovnem trgu.** Več zidarjev, urarskega pomočnika, kovaškega, kletarskega in krojaškega pomočnika ter eno sobarico išče tukajšnja Borza dela.

a— **Embrio na cesti.** V bližini Dabringerjeve gostilne je našel neki delavec okoli 3 mesece star telesni plod, ki so ga pokopali na mestnem pokopališču.

a— **Z dravske brvi v smrt.** Pri nekem mariborskem gostilničarju uslužbena Ema Ul iz št. Ilja se je v nedeljo ponoči vrgla z dravske brvi v samomorilnem namenu v Dravo in našla smrt v valovih. Na brvi je pustila svoj klobuk in ročno torbico, kjer so našli listek, v katerem se samomorilka poslavlja od življenja.

a— **Krvava bitka v Tomšičevem drevoredu.** V nedeljo ponoči se je med dvema skupinama fantov v Tomšičevem drevoredu razvil pretep. Obdelavali so se z noži in tudi streljali. Na bojišču jo obležal 21 letni delavec Josip Janžek iz Pristana s hudimi poškodbami po vsem telesu. 27 letni čevljar Valter Križanc je dobil vbodljaj pod levim ušesom, 22 letni brezposelni natakar Ivan Guštin pa ima presekano zgornjo ustnico. Policija poizveduje za napadalci, ki so se po napadu razprišli proti Krčevini.

Iz Celja

c— *Šahovski dvomatch.* V nedeljo popoldne je bil v Narodnem domu šahovski dvomatch med akademsko starešinsko organizacijo »Slogo« in društvom jugoslovenskih srednješolcev »Slogo« v Celju. Zmagala je starešinska organizacija »Sloga« v razmerju $4^1/_2 : 2^1/_2$.

c— *Usoden padec z voza.* Ko se je peljal 37-letni posestnik Franc Stakne iz Zg. Gorč pri Braslovčah v soboto z vozom po cesti, se je splašil konj, ki je bil vprežen v voz. Stakne je padel z voza tako nesrečno, da mu je počila lobanja. — V petek zvečer je rudarjeva žena Alojzija Kolarjeva iz Megojnice napadla 15-letnega, pri g. Vehovarju v Celju zaposlenega mizarskega vajenca Slavka Križana iz Griž pri Žalcu ter mu iztrgala veke na očeh in ga opraskala po licu. — Ko je 50-letni hlapec Anton Lipičnik v Vojniku kuhal v petek okrog 8. zjutraj za svinje, se je polil s kropom ter se hudo opekel po desni strani lica, po vratu, ramenih in desni roki. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

KINO METROPOL. Danes **»METROPOLITEN«** in najnovejši Foxov tednik.

e— *Na živilskem trgu* se opaža v zadnjih dneh dviganje cen. Tudi na svinjskem sejmu so cene poskočile.

e— *Prodišče pri prvem železniškem mostu je izginilo.* Savinja je v teku let nanosila na odsek med kapucinskim in drugim železniškim mostom ogromne količine proda, ki je ob poplavah najbolj oviral odtok vode. V zadnjem času pa so zasebniki in železniška uprava izvozili za svoje potrebe iz Savinje ves gramoz med kapucinskim in prvim železniškim mostom in še kratko progo dalje. Ta odvoz gramoza se bo ob večjem deževju že poznal, ker bo odtok vode nekoliko olajšan.

Po napadu slovo

Škocijan pri Turjaku, 21. septembra.

Nedavno smo poročali o surovem napadu na znanega mladinskega pisatelja, šolskega upravitelja g. Lojzeta **Zupanca** in njegovo gospo. Zdaj se ugledni par poslavlja od škocijanske šole, premeščena sta v Staro Cerkev pri Kočevju. Štiri leta sta prebivala v Škocijanski dolini. Prišla sta k nam iz Štrekljevca pri Semiču. Takrat še ni bila dograjena nova šola, potikala sta se po zasilnih stanovanjih, pouk pa je bil v Gasilskem domu. Toda dobra volja Lojzeta Zupanca je začela hitro premagovati ovire. Podnetil je gradbo nove šole, ki je bila kmalu nato dozidana, izposloval je zanjo okrog 70.000 Din, in danes je šola v ponos vsej Škocijanski dolini.

Večkrat smo ga videli na delu kot gasilskega poveljnika in odločno je bil tudi na delu za napredne organizacije. V gasilskem domu je sam napravil krasen zastor za gledališki oder in močno poživil društveno in prosvetno delo. Vsakomur je bil rad na uslugo z nasvetom in svojim pisalnim strojem. Globoko obžalujemo, da je tudi ta idealni par moral ravno pri nas izkusiti resnico starega narodnega reka, da je dobrota sirota. Ranjena zapuščata g. Zupanc in gospa Rici naš Škocijan, da bosta v novem kraju varnejša za svoje življenje. Poštenjaki, ki vemo ceniti njun trud, jima želimo na novem mestu vso srečo in nikoli ju ne bo pozabila mladina, ki se je pod vodstvom vzornega šolnika naučila mnogo lepega.

Skrivnostna nesreča

Maribor, 21. septembra

Pri svojem službenem obhodu je v ponedeljek ob dveh ponoči našel železniški progovni mojster pred severnim vhodom v košaški predor ležečega na tračnicah 15-letnega železničarskega sina Ignacija Eiletza iz Košakov. Deček je bil nezavesten ter je imel odtrgano levo nogo in poškodbe na glavi. Reševalci so dečka nemudoma odpremili v mariborsko splošno bolnico. Pri zaslišavanju je deček, čim je prišel k zavesti, najprej izjavil, da je hotel izvršiti samomor, pozneje pa je izpremenil to izjavo in dejal, da je na železniškem nasipu zaspal in se v spanju skotalil na progo, kjer ga je potem vlak povozil in mu odtrgal levo nogo nad stopalom.

Iz življenja na deželi

Iz Novega mesta

n— **Dr. Milan Ropas** spet redno ordinira.

★

LITIJA. Krajevni odbor Rdečega križa bo v tednu RK priredil v litijskem kinu v svoji režiji filmske predstave. Dvorano je brezplačno odstopil odbornik Janko Končar, za kar se mu odbor toplo zahvaljuje. V sredo ob 20. se uprizori pravi umetniški film: »Ljubi me večno!«, v katerem poje najboljša pevka na svetu Grace Moor. Film se v četrtek ponovi, v soboto zvečer pa bo predstava filma »Igra z ognjem«. Pri vseh predstavah se bo predvajal tudi krasen zvočni tednik. Pri otvoritveni predstavi bo govoril o pomenu RK predsednik dr. Orel. Ker ta teden ne bo drugega nabiranja v korist RK, so iskreno naprošeni vsi Litijani, Šmarčani in sploh vsi okoličani, da obiščejo te predstave in podprejo človekoljubno nalogo. Kakor vsako leto, bo odbor tudi letos obdaroval najpotrebnejše z živili. Vstopnice se bodo prodajale po hišah, so pa tudi v predprodaji pri Končarju. Segajte pridno po njih! Člane zbira tajnik Drago Keber.

ČE RABITE DOBRO OBLEKO,

kupite naše blago, ker je

naše blago danes boljše in cenejše kot kdaj prej.

Cene našega blaga za obleke so od 120.— do 180.— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIĆ i KOMP. PARAĆIN

VLADA TEOKAROVIĆ i KOMP.

P A R A Ć I N

Tkanine za vsak žep in vsak okus.

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4

in v vsakem večjem mestu Jugoslavije.

Gospodarstvo

Uredba o odpisu kmečkih dolgov

Na sobotni seji gospodarsko-finančnega odbora ministrov je bila v glavnih točkah redigirana uredba o kmečkih dolgovih, o kateri bo v četrtek razpravljal ministrski svet. Predvsem je sklenjeno, da bodo kmečki dolgovi odpisani za 50% ne glede na to ali je upnik denarni zavod ali zasebnik. Seveda je še mnogo važnih vprašanj, glede katerih še ni prišlo do končne odločitve.

Po sedanjem stanju razprav bi uredba v glavnem določala naslednje: Malim kmečkim dolžnikom, ki imajo do 25.000 Din dolga, bi se dolg pavšalno odpisal za 50%, le pri večjih kmečkih dolžnikih, bi se odpis določal individualno v razmerju z zadolžitvijo posestva. Vsa likvidacija kmečkih dolgov, naj bi se izvedla preko Privilegirane agrarne banke (PAB), tako da bi bili kmetje dolžni samo še tej banki. Za znesek dolga, ki bi ostal po odpisu, naj bi Privilegirana agrarna banka izdala upnikom (denarnim zavodom in privatnim upnikom kmetov) bone z državno garancijo, ki bi se obrestovali s 3% in bi se amortizirali v 15 do 20 letih. Te bone bi denarni zavodi lahko lombardirali pri Narodni banki. Kmetje dolžniki pa bi v 20 letih odplačali preostali dolg z obrestmi v višini letnih 4.5%, tako da bi Privilegirana agrarna banka na obrestni razliki za stroške likvidacije zaslužila 1.5%.

Odpis dolga bi privatni upniki kmetov morali v celoti sami utrpeti. Denarnim zavodom, to je bankam, zadrugam in hranilnicam pa bi država povrnila del izgube pri odpisu, in sicer toliko, kolikor posamezni zavod ne bi mogel sam kriti s celotnimi rezervami in s polovico glavnice. Povprečno bi država povrnila zavodom polovico izgube, to je 25% od prvotnega zneska kmečkih dolgov. Ker znašajo kmečki dolgovi pri zadrugah, hranilnicah in bankah skupaj okroglo 3.800 milijonov Din, bi država torej prevzela na svoje breme okrog 950 milijonov. Povrnila pa bi denarnim zavodom socializirani del izgube v državnih obveznicah, ki bi se amortizirale v 20 letih in bi nosile 3% obresti.

Kakor rečeno, nekatere važne podrobnosti gornjega načrta še niso definitivno določene. Zlasti predstavniki zadružništva so zadnje dni intervenirali na merodajnih mestih in opozarjali na nekatere tehtne posledice predvidene rešitve, ki jih je treba v pravem času upoštevati. Kakor znano je bila v Glavni zadružni zvezi pretekli teden konferenca, ki so ji prisostvovali predstavniki vseh zvez v državi. Sprejeta je bila važna resolucija k vprašanju kmečkih dolgov. Ta resolucija (ki jo je »Jutro« že objavilo) zahteva predvsem, da mora iti ves odpis kmečkih dolgov pri zadrugah na breme države, ker zadruge nimajo lastnih sredstev in niso nikdar delale za dobiček. V nasprotnem primeru bi morale iti zadruge v konkurz. Ta resolucija nadalje zahteva, da mora Narodna banka vrednostne papirje, ki bi jih zadruge dobile od države ali od Privilegirane agrarne banke, prvenstveno lombardirati po nominalnem znesku in po isti obrestni meri, kakor jo nosijo ti papirji. Kmetom pa naj bi bilo omogočeno, da svoje dolgove odplačujejo Privilegirani agrarni banki s temi državnimi papirji odnosno z boni Privilegirane agrarne banke.

Predstavniki zadružništva so zadnje dni tudi izrazili tehtne pomisleke proti temu, da bi znašala obrestna mera bonov Privilegirane agrarne banke in vrednostnih papirjev, ki bi jih država dala zadrugam za povračilo izgube, le 3%, ker smatrajo, da bi to hudo škodovalo zadružni štednji, zlasti tam, kjer se je zadružništvo razvilo na podlagi kmečkih hranilnih vlog. Če bodo zadruge za konvertirane terjatve nasproti kmetom dobivale le 3% obresti, je jasno, da bodo morale vlagateljem znižati obrestno mero na 1 do 1.5% in bi bili s tem znižanjem obrestne mere prizadeti predvsem kmečki vlagatelji. Tako oškodovanje vlagateljev pri zadrugah, zlasti pri onih, ki imajo velik del denarnih sredstev od vlog naloženih v posojilih kmetom, bi brez dvoma prizadelo hud udarec kmečki zadružni štednji. V dravski banovini znašajo kmečki dolgovi pri bankah, hranilnicah in zadrugah okrog 700 milijonov in se računa, da bi znašal odpis povprečno 40%, to je okrog 280 milijonov.

Vprašanje je tudi, v kakšni meri bi bila Narodna banka pripravljena lombardirati bone Privilegirane agrarne banke, odnosno državne papirje, ki bi jih zadruge prejele za povračilo izgube, če bo obrestna mera teh papirjev znašala samo 3%. Zaradi hitrejše likvidacije kmečkih dolgov pa bi bilo tudi nujno potrebno, da se vnese določba, po kateri naj bi bila država dolžna za plačilo davkov prevzeti izdane državne papirje, Privilegirana agrarna banka pa za povračilo dolga izdane bone.

Je pa še mnogo drugih podrobnih vprašanj, ki so važna in jih je treba še dobro proučiti. Glede odpisa pri privatnih dolgovih ni mogoče vsakega kmečkega upnika enako tretirati. Če se zelenašu v južnih krajih odpiše polovica terjatve nasproti kmetu, to morda ne bi bila še krivica spričo visokih obresti, ki jih je prej zaračunaval kmetu. Drugače je n. pr. s terjatvami trgovcev, ki so dali pred uvedbo zaščite kmetu blago na kredit in s terjatvami obrtnikov, ki so kmetu izvršili obrtniška dela. Odpis polovice takega dolga brez vsakršne odškodnine lahko povzroči mnog okrivic in bi pozneje gotovo izzval potrebo sanacije takih podeželskih trgovcev in obrtnikov. Med kmečkimi dolgovi pa je tudi mnogo takih, kjer kmet dolguje kmetu za posojeni denar. Vse take primere bi bilo vsekakor potrebno individualno reševati. Prenagljena rešitev bi lahko povzročila tudi kmečkemu stanu več škode nego koristi.

Proti nabavi inozemskih briketov

Kakor smo že poročali, je generalna direkcija državnih železnic razpisala licitacijo za nabavo 130.000 ton briketov, ki imajo najmanj 7800 kalorij in izdržijo vskladiščenje najmanj 15 let. Že takrat so se čuli glasovi, da so pogoji taki, da pridejo v poštev le inozemski dobavitelji. Ta dobava bi bila v nasprotju z interesi naše domače premogovne industrije. Predvsem se protivijo tej dobavi tvornice briketa. V teku zadnjih let je naša država predvsem iz razlogov državne obrambe ponovno priporočala, da bi naši rudniki zgradili moderne tvornice briketov. Sedaj, ko so te briketnice zgrajene, pa naj bi se briketi kupovali v inozemstvu.

Beograjski tednik »Industrijska odbrana« prinaša v najnovejši številki od 12. septembra članek pod naslovom »Proti nabavi inozemskih briketov«, iz katerega posnemamo naslednje: Naša premogovna industrija na tej licitaciji sploh ne more sodelovati zaradi tega, ker se zahteva, da briketi izdržijo najmanj 15 let. Pred nekaj leti so na iniciativo naše železniške uprave trije domači rudniki zgradili briketnice, in sicer Braća Münch na Rtnju »Dobra sreća« I. Sibinovića pri Knjaževcu in »Srpski Balkan« Dj. Genčića pri Zaječaru. V te obrate je bilo investiranih 20 milijonov Din in so rudniki smatrali, da bo mogoče to investicijo polagoma odpisati, ker so računali, da bodo železnice trošile domače brikete, zlasti, ker kakovosti briketov docela ustrezajo potrebam naših železnic. Seveda izdržijo ti briketi na skladišču z vso sigurnostjo le 3 do 4 leta. Ker pa licitacijski pogoji zahtevajo sigurno vskladiščenje za 15 let, so domača podjetja vnaprej izločena od licitacije in je inozemskim podjetjem zasigurana kupčija v višini okrog 45 milijonov Din. Postavlja pa se vprašanje, ali je bilo res potrebno staviti ta pogoj, da briketi izdržijo 15 let in kaj bo, če se ta pričakovanja ne uresničijo, kajti znano nam je, da noben inozemski briket ne izdrži 15 let.

V licitacijskih pogojih je med drugim navedeno, da bo uvoz teh briketov oproščen carine, ki znaša sicer 80 Din pri toni, tako da bo državna blagajna samo pri carini oškodovana za 12 milijonov Din. Briketi torej ne bodo stali 45 milijonov, temveč 57 milijonov. Ta dejstva pomenijo velik udarec za domačo produkcijo premoga, ki se bori s krizo in je le delno zaposlena.

V dobavnih pogojih je nadalje določeno, da bodo dobavitelji briketov dobili plačilo v obliki drobnega premoga iz državnih premogovnikov, kar pomeni, da bodo inozemci, dobavitelji briketov, dobili monopol za prodajo drobnega premoga za industrijske svrhe iz državnih rudnikov. Država bi plačala torej brikete na ta način, da bi dobavitelji briketov, ki bi imeli monopolni položaj prodajali premog iz državnih rudnikov in bi po odbitku zaslužka vplačevali oni del, ki pripade državi, v kliring. Po realni kalkulaciji bo treba prodati najmanj 600.000 ton drobnega industrijskega premoga iz državnih rudnikov, preden bodo plačani briketi v vrednosti 45 milijonov. Kaj bi vse to pomenilo za ostalo domačo premogovno industrijo ni treba še posebej poudariti. Domača premogovna industrija ne bi bila eleminirana samo z licitacije temveč tudi s prostega tržišča v Jugoslaviji, vsaj v drobnem premogu, ker bi imeli tu inozemci monopolni položaj. List zaključuje z ugotovitvijo, da se mora omogočiti domačim briketnicam delovanje in to v interesu narodnega gospodarstva in državne obrambe.

Gospodarske vesti

= **Okrepitev cen pšenici.** Ob koncu preteklega tedna so se cene pšenici na našem trgu spričo čvrste tendence v inozemstvu naglo okrepile in plačujejo sedaj izvozniki potisko blago že po 145 Din za 100 kg, dočim znaša Prizadov acena le 133 Din, torej 12 Din manj. Pri tej situaciji je razumljivo, da Prizad že 14 dni nič ne kupuje. Tudi dovozi so zadnji čas zelo slabi, ker pričakujejo kmetje nadaljne okrepitve cen. — Najnovejše poročilo mednarodnega poljedelskega urada v Rimu znova potrjuje, da je letošnji svetovni pridelek pšenice manjši nego znaša svetovna potreba. Izvozni presežek izvoznih držav se ceni na 120 do 130 milijonov metrskih stotov, uvozna potreba pasivnih držav pa na 155 milijonov metrskih stotov in bo torej mogoče vso potrebo uvoznih držav kriti le s starimi zalogami, ki se bodo ponovno zmanjšale za 25 do 35 milijonov stotov. Ker je stara svetovna zaloga pšenice sredi tekočega leta znašala le še 105 milijonov metrskih stotov nasproti 205 milijonom v letu 1933, bodo stare zaloge sredi prihodnjega leta padle na 70 do 80 milijonov metrskih stotov, kolikor so znašale povprečno pred nastopom nadprodukcije, ki je v letu 1929 in pozneje izzvala tako hud padec cene.

= *Nostrificirane obveznice Blairovega posojila.* V »Službenih Novinah« od 19. t. m. je objavljen definitivni seznam obveznic 7% in 8% Blairovega posojila, za katere se obrestna služba vrši v dinarjih preko oddelka državnih dolgov in državnega kredita in s katerimi se lahko trguje na naših borzah. Vse te obveznice so perforirane z označko »Payable en Dinars«. Ta opravičba je na plašču obveznice kakor tudi na vsakem kuponu.

= **Licitacije.** Dne 5. oktobra bo pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani javna ofertna licitacija za obnovitev tlaka ob desinfekcijskih tirih, za rekonstrukcijo vodnega stolpa in za napravo novega kopališčnega poslopja na stanici Zalog. Dne 7. oktobra bo pri strojnem oddelku direkcije pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za nabavo delov za stroje parobroda te direkcije. Dne 13. oktobra bo v pisarni direkcije drž. rudarskih poduzeča v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo kompletnega turboagregata za direkcijo drž. rudnika v Zenici in dne 20. oktobra za nabavo kalcijevega fosfata za direkcijo državne železare v Varešu.

Borze

21. septembra.

Na ljubljanski borzi so oficielni tečaji deviz ostali v glavnem nespremenjeni. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8.56, za angleške funte pa je bilo popraševanje po 234. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.53, v angleških funtih po 234 in v grških bonih po 30.25, medtem ko je bilo za španske pezete povpraševanje po 5.75. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani 13.41, v Beogradu 13.3490 in v Zagrebu 13.3250, odnosno za konec oktobra 13.25.

Na zagrebškem efektnem tržišču je notirala vojna škoda 366—367 (v Beogradu je bil promet 267), zaključki pa so bili v 7 odstot. Blairovem posojilu po 73 in v delnicah Trboveljske, ki so se dvignile najprej na 145, potem pa je bil promet po 155 in 150.

Devize.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.20375, London 15.5450, Newyork 306.875, Bruselj 51.85, Milan 24.15, Amsterdam 208.3250, Berlin 123.40, Dunaj 56.70, Stockholm 80.15, Oslo 78.10, Kobenhavn 69.40, Praga 12.68, Varšava 57.80, Budimpešta 60, Atene 2.90.

Ljubljana. Amsterdam 2967.07 — 2981.67, Berlin 1754.91 — 1768.78, Bruselj 737.75 — 742.81, Curih 1424.22 — 1431.29, London 220.87 — 222.93, Newyork 4335.01 — 4371.32 Pariz 287.71 — 289.15, Praga 180.47 — 181.58

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: vojna škoda 366 — 367, 7 odstot. invest. 62.75 den., 7 odstot. stabiliz. 82.50 — 83.75, 7 odstot. Drž. hip. banka 86. den, 7 odstot Blair 72.75 — 73.50, 8 odstot Blair 82.50 — 83.50; delnice: PAB 239 den., Trboveljska 145 — 155, Šećerana Osijek 120 — 130, Isis 10 den.

Beograd. Vojna škoda 367 — 367.25 (367), 4 odstot. agrarne 48.50 bl., 6 odstot. begluške 68.75 — 68.90 (68.90), 7 odstot. invest. 84.25 den. (84.25), 7 odstot. stabiliz. 83 end. 7 odstot. Drž. hip. banka 68.50 den., 7 odstot. Blair 73.75 — 74, 8 odstot. Blair 83.25 — 83.75 (83.50), Narodna banka 6550 den., PAB 241 — 242.50 (241 — 241.50).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ *Chicago*, 21. sept. Začetni tečaji: *Pšenica:* za sept. 115.50, za dec. 114.25, za maj 113; *koruza:* za sept. 114.75, za dec. 96.

+ *Winnipeg*, 21. sept. Začetni tečaji: *Pšenica:* za okt. 108, za dec. 106.50, za maj 108.

+ **Novosadska blagovna borza** (21. t. m.) Tendenca čvrsta. **Pšenica** (v svobodnem borznem prometu): baška okolica Sombor, Novi Sad, srednjebaška, južnobanatska, sremska in slavonska 128 — 130; gornjebanatska 130 — 132; baška ladja Tisa in Begej 142 — 144; baška, banatska ladja Dunav 140 — 142. **Ječmen:** baški in sremski, 64 kg 96 — 98. **Oves:** baški, sremski in slavonski 87.50 — 90. **Rž:** baška 106 — 108. **Koruza:** baška in sremska 91 — 92; banatska 89 — 90. **Moka:** baška, sremska, slavonska in banatska »Og« in »Ogg« 210 — 220; »2« 190 — 200; »5« 170 — 180; »6« 150 — 160; »7« 130 — 140; »8« 97.50 — 102.50. **Otrobi:** baški, sremski in banatski 69 — 73. **Fižol:** baški in sremski brez vreče 162.50 — 165.

+ *Budimpeštanska terminska borza* (21. t. m.) Tendenca čvrsta. *Koruza:* za sept. 12.45 — 12.46, za maj 11.28 — 11.30.

HMELJ

+ **Hmelj.** Po poročilu nemške sekcije hmeljarskega združenja v Žatcu (ČSR) so v žateškem okolišu prodali že 80.000 starih stotov letošnjega pridelka. Nakupovalci so sedaj predvsem zaposleni s prevzemom in ekspedicijo, navzlic temu pa je povpraševanje nadalje živahno in so cene čvrste. Gibljejo se med 600 do 950 Kč za stot. Tudi zadruga hmeljskih trgovcev poroča, da je spričo velikih prodaj za izvoz, zlasti pa velikih nakupov za ameriški in belgijski račun prišlo do okrepitve v ceni in da je doslej prodanih 80.000 do 85.000 metrskih stotov. V dobrih legah je hmelj že docela razprodan. Zaradi naglega nakupovanja primanjkuje prostorov za vskladiščenje in vreč. Le hmelj slabše barve ponujajo producenti. Tudi iz Nürnberga poročajo o velikih nakupih za izvoz v Ameriko, kjer je bila letos letina slaba.

Iz sodne dvorane

še en nepojasnjen roparski napad

Ljubljana, septembra.

V začetku julija sta v noči od sobote na nedeljo dva možaka napadla v gozdiču blizu Predoselj na Gorenjskem delavca Rudolfa Belcijana, ki se je vinjen vračal domov, in mu odzvela denar. Belcijan je potem zatrjeval orožnikom, da je v enem spoznal delavca Leopolda Čimžarja, s katerim je prej v par gostilnah popival in je tudi omenil, da ga je med spopadom vgriznil ter bi se mu morala ta poškodba vsekakor poznati. In ko so hoteli Čimžarja aretirati, je bilo še bolj sumljivo, da je bežal pred njimi. Ko pa so ga ujeli in iskali na njem sledove ugriza, so našli le prasko za ušesom.

Danes se je moral 20-letni Leopold Čimžar zagovarjati proti obtožbi razbojniškega nočnega napada pred velikim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s.o.s. Ivan Kralj. Nočni napad sredi noči je opisoval Belcijan zelo zgovorno. Ko se je usodne noči vinjen vračal sam domov po gozdni poti, sta se nenadoma, kakor bi zrastla iz tal, pojavila dva moška. Eden mu je spretno izpodnesel noge, da je padel na tla, drugi pa se ga je trdno oklenil okrog ramen in ga udaril s pestjo po obrazu, da mu je izbil zob, zaradi česar je pričel močno krvaveti in mu je na eni strani obraza ostala močna otekline, da je na eno oko komaj gledal. Medtem ko ga je ta napadalec obdeloval s pestjo, pa mu je drugi pobral iz žepa ves denar, kar ga je imel pri sebi, okrog 250 Din.

Čimžar pa je vse očitke zanikal. Potrdil je sicer, da so res skupaj popivali v par gostilnah v družbi še tretjega tovariša Franceta Urbančka in tudi to, da je Belcijana po odhodu iz gostilne res prosil na posodo kovača, ker ni imel več denarja pri sebi. Trdil je, da mu denar sicer ni bil potreben, ker je imel doma nekaj spravljenega in je s tem pojasnjeval svoje par dni trajajoče popivanje po roparskem napadu. Da ima denar doma spravljen, je Belcijanu tudi povedal, ko si je hotel od njega izposoditi.

Državni tožilec g. Branko Goslar je zahteval obsodbo, zagovornik dr. Sajovic pa je predlagal oprostitev in poudarjal, da se je napadeni glede osebe lahko motil, ker je bil sam zelo vinjen, da pa tudi ni mogel tako dobro videti, če je res dobil močan udarec v obraz, kar je povzročilo, da ni mogel jasno gledati. Kljub verodostojnosti pričevanja edine obremenilne priče Rudolfa Belcijana, je sodišče Leopolda Čimžarja oprostilo obtožbe iz razloga, da se je napadeni res utegnil zmotiti v osebi napadalca, ker je bil po lastnem priznanju tudi sam vinjen in ga je vrhu tega tudi močan udarec v obraz zmešal. K tej razsodbi pa je pripomogla z ene strani tudi okolnost, da je Čimžarjeva preteklost doslej neoporečna, nepopisan je doslej njegov kazenski list in tudi pismo o glasu ni vedelo o njem povedati nič slabega. Z druge strani pa dejstvo, da se po Gorenjskem klatijo številni brezposelni in da tudi nočni roparski napadi niso več redek dogodek.

Iz Julijske Krajine

Imenovanja duhovnikov in spremembe župnij. Z nadškofijskim dekretom goriške nadškofije je ustanovljena nova samostojna fara v Brjah pri Rihemberku, ki je doslej spadala pod rihemberško faro. Z drugimi dekreti pa so ustanovljeni naslednji novi dekanati: 1. dekanat v Mirnu pri Gorici, ki mu pripadajo naslednje fare: Mirn, Bilje, Vrtojba, Sovodnje, Gabrije ob Vipavi in Opatjeselo, ki je spadalo doslej pod devinski dekanat; 2. dekanat v Dornbergu na Vipavskem za fare Dornberg, Rihemberg (prej pod dekanat Komen), Brje nad Rihemberkom, Prvačina, Gradišče in Renče; 3. dekanat v Grgarju za fare Grgar, Ravno, Bajnščico, Trnovo, Lokve, Čepovan (vse do sedaj podrejena dekanatu v Solkanu), Tribuša (preje pod tolminski dekanat) in Lokavec pri Kanalu, ki je spadala doslej pod devinski dekanat, Doberdobska fara pa, je dodeljena dekanatu v Tržiču.

Goriški nadškof v Drežnici. V soboto je goriški nadškof Carlo Margotti podeljeval birmo v Drežnici pri Tolminu.

†

Tužnih src naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustila naša ljuba soproga, mama, stara mama in teta, gospa

IVANKA NOVAK, roj. Mulej,

POSESTNICA

ki je nenadno po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, danes zjutraj ob pol 2. uri v Leonišču za vedno zatisnila oči.

Pogreb bo v sredo, dne 23. t. m. ob 17. (5.) uri na radovljiško pokopališče.

Maša zadušnica za blago pokojnico se bo brala v farni cerkvi v Radovljici, v četrtek 24. t. m. ob 7. uri zjutraj.

Radovljica, Maribor, Graz, dne 21. septembra 1936.

Žalujoče rodbine: NOVAK, BUCHER, MULEJ, BAJDE.

Stara pravljica v modernih časih

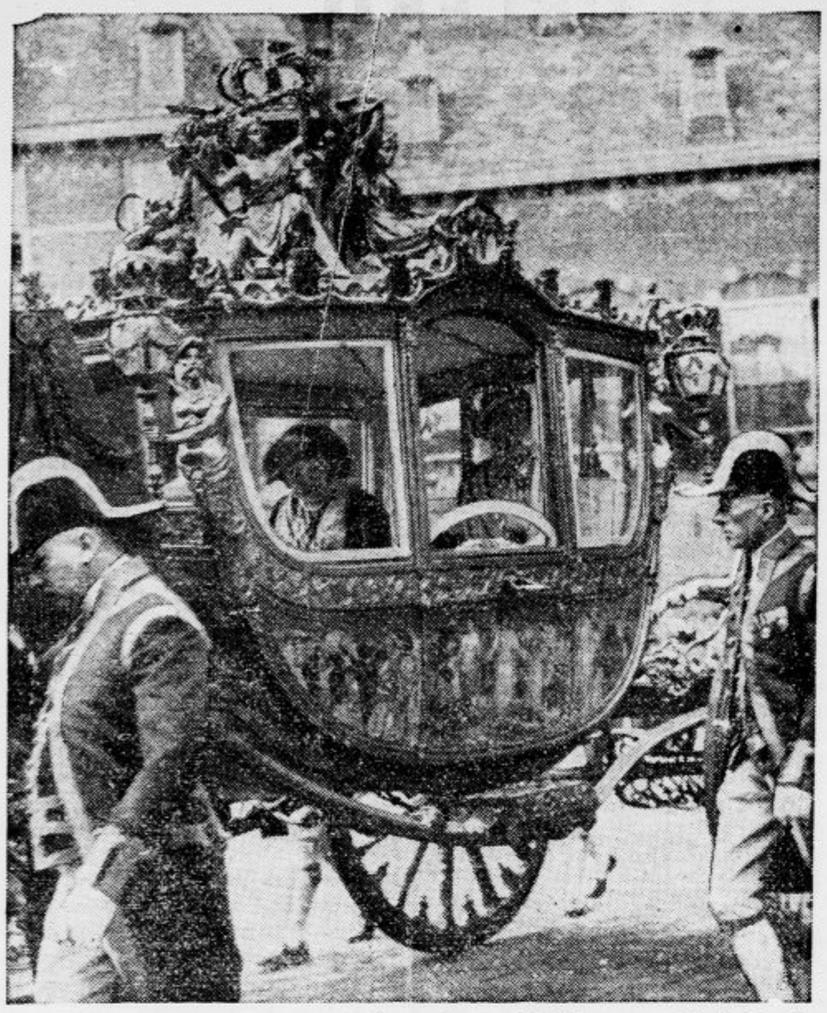

Kraljica Viljemina in prestolonaslednica princesa Julijana se peljeta k otvoritvi holandskega parlamenta v zlati kočiji

400 letnica krompirja

Blagoslov dveh španskih menihov

Če bi se Španci trenutno ne tepli med seboj, bi imeli priliko proslaviti štiristoletnico, odkar so v Evropo uvedli krompir. Ta zemeljski sadež, ki ima svojo domovino v Peruju in Čileju, sta prinesla namreč dva meniha l. 1536. kot prva v Španijo in Evropo, od tam je prišel v Italijo in na Burgundsko. Toda prešlo je še mnogo, mnogo let, preden so se Evropci naučili ceniti ta sad po njegovi pravi vrednosti in ga uporabljati kot živilo. To je bila pred vsem zasluga slovitih angleških pomorščakov Walterja Raleigha in Francisa Drakea, o katerih po krivem trdijo, da sta kot prva seznanila evropski svet s krompirjem.

Pred mikrofonom

Predsednik francoske vlade Leon Blum se je v svojem zadnjem velikem javnem govoru priznal k tradiciji francoske revolucije iz l. 1789.

K zaroki holandske prestolonaslednice

Zaroka holandske prestolonaslednice Julijane je rešila holandske monarhistične kroge rahle skrbi, ki so jo doslej gojili. Kakor znano, je prestolonaslednica zadnja svojega rodu in če bi umrla brez upravičenega prestolonaslednika ali prestolonaslednice, bi morali obe holandski zbornici stopiti skupaj, da bi sklepali o tem, ali naj ostane Holandske še nadalje monarhija ali pa se spremeni v republiko. Sedaj pač upajo, da bo z rojstvom novega dediča prestola odpadla ta skrb, ki bi utegnila povzročiti kakšne zmešnjave. A če bi navzlic poroki prišlo do tega, da bi bodoča kraljica umrla brez potomstva, tedaj ne bo imel nje mož v nobenem primeru nič odločati o bodoči obliki vladavine na Holandskem.

Naročniki ponedeljskega „Jutra“ prejemajo revijo „Življenje in svet“ zastonj.

Campbell Black se je ubil

Trčil je z nekim letalom nad liverpoolskim letališčem

Znani letalec Campbell Black, ki je lansko leto v družbi z letalcem Scottom zmagal v zračni tekmi London-Melbourne, se je te dni na liverpoolskem letališču smrtno ponesrečil.

Dvignil se je v zrak z letalom, da bi odletel proti Johannesburgu, kmalu po startu pa se je s svojim aeroplanom zaletel v drugo letalo. Aeroplan se je zrušil na zemljo in Blacka so potegnili smrtno nevarno ranjenega izpod razbitin. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam.

Campbell Black je bil eden izmed najuspešnejših angleških letalcev. Udeležil se je svetovne vojne, nato pa je postal pilot za potniški promet na progi London — Afrika. V Afriki so mu ponudili službo predsednika neke ondotne zračne družbe. Na svojih poletih se je ponovno izkazal, tako na pr. na vožnji v Kisumi, Mombasso in Daresalam.

Oktobra 1934 se je Black pridružil letalcu Andersonu Scottu ter z njim premagal razdaljo 20.000 km iz Londona v Melbourne v 2 dneh, 22 urah in 58 min. Nagrado v znesku 10 tisoč funtov sta si zmagovalca delila, dobila pa sta povrhu v dar še letalo »Comet«. Black si je s tem poletom pridobil tudi ženo. Njegova oboževanka, slovita londonska revijska plesalka Florenca Desmondova je namreč izjavila, da ga vzame za moža, če prispe v tej zračni tekmi prvi na cilj. Ko se je izvedelo, da sta Black in Scott prva, je Desmondova poslala v Melbourne radiogram da hoče postati njegova žena. Black je imel tudi letalsko šolo in mrs. Markhamova, ki je nedavno kot prva ženska preletela Atlantski ocean, je dovršila njegov tečaj za vožnje po zraku.

Gabrijel Danijel Fahrenheit

Umrl je pred dvesto leti

Ko je slavni Galilej izumil prvi termometer, so si mnoge glave mnogo prizadevale, da bi ta izum izpopolnile. Prvi, ki mu je uspelo doseči termometre, ki so v svojem delovanju soglašali, pa je bil sin nekega trgovca v Gdanskem, Gabriel Daniel Fahrenheit. Rodil se je 14. maja 1686. in bi moral postati trgovec, pa je začel na Holandskem študirati rajši fiziko. V Amsterdamu je živel kot steklar in izdelovalec fizikalnih instrumentov ter je umrl 16. sept. 1736., torej pred 200 leti. S svojim delom je postal celo član slovite londonske kraljeve znanstvene družbe.

Ostavil je le pet razprav opise svojih termometrov in prvega uporabnega areometra. Prvi je uporabljal skale, ki so kolikor toliko soglašale, prvi je začel za termometre rabiti tudi živo srebro. Za toplomere je imel različne skale, eno med njimi uporabljajo Anglosasi še danes in to imenujejo po njem. Vendar je bila ta skala v teku časa že toliko prirejena, da ima le malo podobnosti z nekdanjo Fahrenheitovo, ki ni segala niti do vrelišča vode čeprav ga je, kakor kaže neka razprava, poznal. Bil je tudi prvi, ki je opisal pojav preohlajene vode, to je tiste, ki meri manj nego 0 stopinj, pa je še vedno tekoča. Sploh mu je dalo delo s termometri priliko za vsakovrstna opazovanja. Opazil je med drugim, da vre voda ob nižjem zračnem tlaku pri nižji temperaturi in je na tej podlagi predlagal posebno metodo za meritev zračnega tlaka. Šele sto let pozneje je Wollaston ta njegov predlog vzel v roke.

Kupuj domače blago!

Nerentabilno sonce

V San Diegu v Kaliforniji so zaprli »sončno elektrarno«, ki so jo bili zgradili šele pred dvema letoma. V tem podjetju so lovili sončne žarke s pomočjo zrcal in jih uporabljali za segrevanje olja, to je pa spet poganjalo stroje za proizvajanje električnega toka.

Dveletne izkušnje s tem načinom pridobivanja energije so pokazale, da je pri sedanjem stanju tehnike nerentabilen. Režijski stroški so prilično desetkrat večji nego pri običajnem načinu pridobivanja električne energije.

Spomini „kralja igel“

Angleški »kralj igel«, Charles Bird, je eden najbogatejših Britov. Njegova tvrdka izdela vsako leto šest milijard bucik in ne pozna krize. Ta čas izhajajo v nekem londonskem listu spomini kralja igel in tu ugotavlja mož med drugim, da so bila leta 1922. do 1927. najtežja v njegovem življenju. Takrat sta se neki drugi kralj igel, Prym, in češkoslovaški kralj te stroke Walles združila v zvezo proti Birdu. Da bi se tega konkurenta iznebila, sta uvozila na Angleško velikansko število bucik in jih prodajala pod ceno. Toda Bird je zmagal. Svoje spomine zaključuje z besedami: »Bucika človeka nikoli ne ostavi: uporabljajo jo že pri njegovem rojstvu in mu sledi v grob«.

Tisočletni papir

Leningrajski laboratorij za konserviranje in restavriranje dokumentov pri knjižnici akademije znanosti pripravlja sedaj papir, ki se ohrani tisoč let, ne da bi ga mogel čas uničiti. Recept so našli s proučevanjem egiptskih in drugih vrst papirov, pri čemer jim je uspelo rešiti skrivnost njih trpežnosti. Novi papir ni nič dražji nego navadni papir. V Leningradu ga bodo izdelovali na veliko.

Obroč okrog Madrida se vedno bolj zožuje

zato ojačuje španska vlada svoje čete najbolj v okolici Talavere

Drama v Alcazarju

Zidovje trdnjave je porušeno, kleti pa še stojijo — Tatarske grozote španske državljanske vojne

Alcazar, ponos španske stavbarske umetnosti in junaštva je porušen. v njegovih kleteh pa se še vedno branijo zadnji kadeti, ki so sklenili rajši umreti, kakor priti živi nasprotnikom v roke. Zadnji poziv napadalcev, naj se udajo, ni imel uspeha. Obleganci niso niti odgovorili nanj. Mine, ki so bile že prej položene v izvrtane skale, so zažgali, nastala je strašna eksplozija. Streha se je prelomila na kose, kakor lepenka, zrak se je napolnil s prahom in dimom... In še preden se je ozračje razčistilo, so miličniki naskočili srednjeveško trdnjavo z granatami. Med napadalci in 1400 branilci Alcazarja se je vnela strašna borba od moža do moža na nož. Naskakovalci pripovedujejo, da so bili obleganci bliza smrti, kajti v zadnjih dneh so dobivali samo majhen košček konjskega mesa in kos kruha dnevno.

Navzlic razstrelitvi trdnjave pa hrumijo okolu Alcazarja še vedno hudi boji. Eksplozije so vrgle stavbo v zrak, temelji pa so ostali več ali manj nedotaknjeni. Kadeti so se zatekli v podzemske kleti, kjer so jih debeli zidovi dobro zaščitili pred bombnimi napadi. Zato so vladne čete zdaj pripeljale pred Alcazar lahke topove, s katerimi obstreljujejo upornike. Najhujši boji se razvijajo v bližini gostilne »Pri kaplji krvi«.

Londonski »Daily Mail« prinaša od svojega poročevalca vesti, ki baje niso pretirane, dasi se zdijo skoro neverjetne. Tako so n. pr. letalcu Franciscu Medini, ki so ga ujeli miličniki, iztaknil oči, nato so ga pa še vsega porezali z britvico. Medtem, ko so Medino tako mučili, je njegov mehanik izvršil samomor iz strahu pred enakimi mukami.

Pri Huelbi so metali napadalci dinamitne bombe v prenapolnjene prostore ondotne ječe. Bombardement je trajal tako dolgo, dokler niso bili vsi jetniki ubiti. V Loreni so miličniki nekega duhovnika pribili na steno z glavo navzdol. V Constantini so dvajset žensk slekli, jih polili z bencinom, nato pa jih zažgali in vrgli na grmado. V Cazalli della Sierra so nekega duhovnika živega sežagali na kose. V Almendraleji so pribili trideset moških, žensk in otrok k steni, jih polili z bencinom in sežgali. V samostanih Santa Clara in Santa Ana v Almandraleji so miličniki postavili jetnike v cerkveno ladjo, sami pa so izpred oltarja streljali v množico.

Takšne in podobne vesti objavlja londonski list, seveda tudi odgovarja za njih resničnost.

Španska vlada je obiskala bojišče

Tretji na levi je predsednik min. sveta Largo Caballero, prvi na levi zun. minister del Vigo, na desni pa koraka polkovnik Rubia. — Vsi so si ogledali bojišče pri Sierri Guadarrami

Bankovci v gumbih

Valutni tihotapci na Dunaju — „Vzorec brez vrednosti“

V zadnjem času so v nekem dunajskem poštnem uradu ponovno oddali pošiljke usnjenih gumbov kot vzorec brez vrednosti za Curih. Poštna oblast je zadnjič eno teh pošiljk preiskala in ko je enega izmed gumbov odprla, je odkrila v njem v svoje presenečenje tesno zložen bankovec za sto šilingov. Opozorila je gospodarsko policijo, ki je nato odprla seveda vse gumbe in odkrila v njih bankovce po sto in celo po tisoč šilingov. Smatrajo, da je bilo na ta način iztihotapljenih že za kakšnih 100.000 šilingov v inozemstvo. Pošiljke so bile naslovljene na ženo nekega zloglasnega tihotapca z valutami, pa so aretirali njenega sina, 37-letnega trgovca dr. Benjamina Weinberga, ki se ni mogel izviti, ker so našli na njegovem domu priprave za izdelavo takšnih »gumbov«. Policija ga je za sedaj obsodila na 5000 šilingov globe in na 6 mesecev zapora in je seveda zaplenila tudi vse bankovce v znesku 26.400 šilingov, ki jih je hotel iztihotapiti v Švico. Njegove starše, ki so glavni krivci, policija še išče.

Po katastrofi ladje „Pourquois pas“

Posebna francoska ladja bo prepeljala mrtvece v domovino

Dr. Charcotova ekspedicija z ladjo »Pourquois pas«, ki se je pred tednom dni ponesrečila blizu Islandije, je odrinila na pot letos 25. aprila iz Kodanja in je najprej obšla zapadno obalo Grönlandije. V polovici maja je bila pri Christianshaabu, kjer se ji je pridružil mladi danski raziskovalec grof Knudh. Nato se je napotila odprava v notranjost Grönlandije ter si je uredila raziskovalno oporišče na robu velikega ledovja. Štirje raziskovalci, in sicer Paul Emile Victor, dr. Robert Gessain, Michel Perez in Knudh so proučevali ledovje, ki meri v višino 6500 do 10.000 čevljev. Sedem tednov so bili v tem delu odrezani od sveta in dr. Charcot je izvedel zanje šele ob prihodu v Angmagsalik. Odpeljal se je po nje ter jih privedel nazaj na svojo raziskovalno ladjo.

Med žrtvami ladje »Pourquois pas« so poleg voditelja Charcota še dr. Parat, profesor za prirodoznanstvo na pariški Sorbonni, francoski fizik Devaux in tajnik pariške Geografske družbe Larronde. Francoska vlada je poslala po žrtve nesrečne ekspedicije prevozniško ladjo »Aude«, ki je odplula iz Francije v ponedeljek pod poveljstvom kapitana Martiniera. Ta ladja vozi na svojem krovu krste za dr. Charcota, njegove sodelavce in mornarje. V Franciji je žalost za tragično umrlim raziskovalcem splošna. V pariškem mestnem svetu je že sprožena misel, naj bi krstili z imenom dr. Charcot posebno ulico.

Ko še nihče ni mislil na tragičen konec

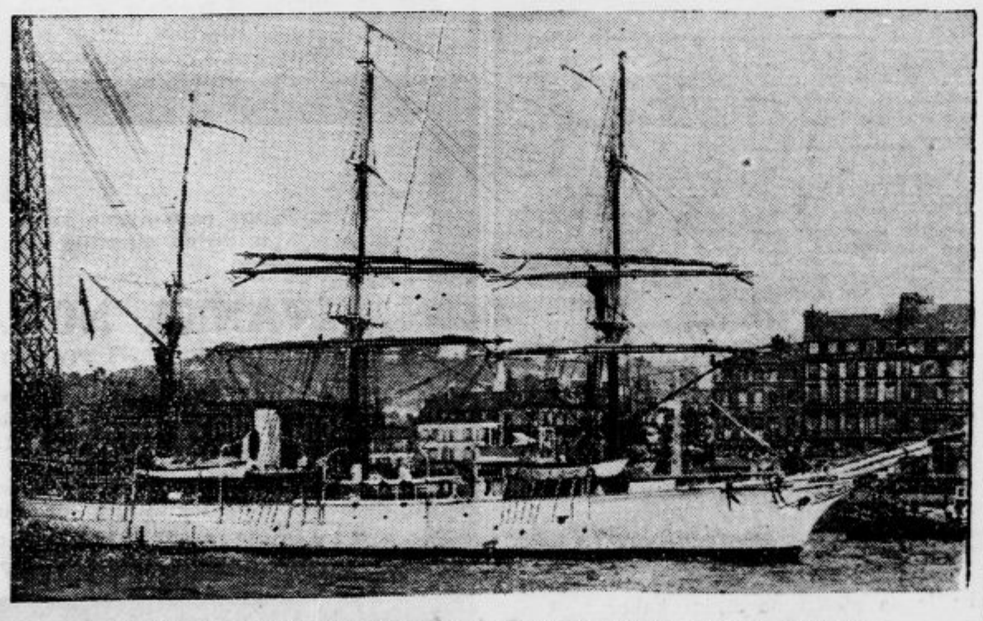

Zadnji posnetek ekspedicijske ladje »Pourquois pas« v Rouenu

Prijetna oporoka

Na Dunaju je umrl pred nekoliko tedni bivši avstrijski konzul v Rio de Janeiro Julij Ornstein z Moravskega. V Braziliji je imel mož največjo tvrdko za izvažanje kave in fantastično imetje. Vse to imetje pripade sedaj njegovi hčeri, ki živi v Brnu kot žena industrialca Gottlieba. Gre baje za poldrugo miljardo v naših dinarjih. Ga. Gottliebova je že odpotovala v Rio, da bi prevzela dediščino.

Smrt ruskega pianista

V Ameriki je pravkar umrl sloviti ruski pianist in dirigent Osip Gabrilovič. Rodil se je v Petrogradu, študiral med drugimi pri Rubinsteinu in Leschitzkem ter je 1893. v Berlinu prvič javno nastopil. L. 1914. je odšel v Ameriko, kjer je postal tri leta pozneje stalni dirigent detroitskega simfoničnega orkestra. Nastopal pa je vedno tudi kot pianist, posebno sijajen interpret Chopinove glasbe. Poročil se je s hčerko Marka Twaina in je dosegel 58 let.

Tudi on je utonil

Poveljnik potopljene »Pourquois pas« kapitan Conninat

ANEKDOTA

Vojvoda Roquelaureski je dejal nekoč v navzočnosti kraljice in njenih dvornih dam, da pozna na dvoru samo tri dostojne ženske. »Vaše Veličanstvo«, je odgovoril Roquelaure, »druga je moja žena, tretje pa nočem imenovati, da si to lahko vsaka izmed navzočih dam mislila, da je ona sama«.

VSAK DAN ENA

»Prosim, prinesite mi čašo mleka!«

»Obžalujem, pri nas ne točimo mleka. Če si ga želite, vam ga lahko pokažemo v knjigi«. (»Politiken«)

Dva tisoč več železničarjev!

Redna služba zahteva povečanje kadra

Ljubljana, 21. septembra.

Oblastni odbor Udruženja jugoslovanskih železničarjev in brodarjev je razposlal vsem javnim in političnim činiteljem dravske banovine, vsem načelnikom in šefom službenih edinic, gospodarskim, narodnim in socialnim društvom, referat, ki obravnava potrebo takojšnje odpomoči v pogledu časovne zaposlitve osebja direkcije državne železnice v Ljubljani. Iz referata posnemamo:

Kot normalni delovni čas poedinca velja za eno koledarsko leto (365 dni) 8 krat 280 = 2.240 delovnih ur. Ostali dnevi so prosti obveznega dela. V tem normalnem delovnem času naj dobi vsak uslužbenec za storjeno delo toliko nagrade, da more stanu primerno živeti. Pri nas pa je bilo že večkrat dokazano z računi, da n. pr. stalni progovni delavci niso zaposleni letno niti 2.000 ur, dočim eksekutivni uslužbenec v mnogih primerih daleč prekorači tudi 4.000 delovnih ur v enem letu. Zadevne razlike so velike in ker je takih primerov na tisoče, je razumljivo, da se pritožbe množe.

Tako stanje službenih odnosov je nesocialno. Nezadovoljstvo izvira iz propadanja ljudi ki zaradi malih zaslužkov in po drugi strani zaradi prezaposlenosti ne morejo dati svojemu organizmu vsega onega, kar je potrebno za njegovo redno vzdrževanje. V območju ljubljanske železniške direkcije je to še posebno občutno, ker so proge močno obremenjene in odpade na posameznega uslužbenca razmeroma zelo dosti dela. V pogledu najmočnejšega prometa in največje obremenitve osobja prednjači v Jugoslaviji ljubljanska železniška direkcija. Osebni promet je za 87 odstotkov nad povprečnostjo, tovorni pa za 20 odstotkov. Uslužbenstvo se prizadeva, da bi se povečal stalež osebja za toliko, da bi vsak uslužbenec vršil letno okoli 2.200 ur službe. **Pri današnjih razmerah je torej treba v območju ljubljanske direkcije zaposliti še okoli 2.000 uslužbencev, odnosno celotni stalež se mora povečati od 9.300 na okoli 11.300 uslužbencev.**

Vsekakor bi potem imela železniška uprava okoli 40 milijonov Din več izdatkov na leto. Ali tudi to je mogoče, ker so železnice ljubljanske direkcije visoko aktivne, izkoriščenost osebja bi pa bila na tem območju še vedno najmočnejša v vsej državi. Z zaposlitvijo večjega števila uslužbencev se bo izdatno omilila tudi kriza brezposelnosti.

Novo odkrite freske v dominikanskem samostanu v Ptuju

Ptuj, 21. septembra.

Ko je letos v poletju nakazala mestna občina ptujska Ferkovemu muzeju nove prostore za kulturno-zgodovinsko in narodopisno zbirko, pač nihče ni pričakoval, da se pri adaptacijskih delih spet najdejo nove freske. Zdi se, da so ti prostori pripadali nekoč kapiteljski dvorani dominikanskega samostana in so bili pozneje najbrž predelani v meniške celice. Doslej so v eni izmed teh odluščili razne kasnejše slikarije, pod katerimi se je prikazala freska iz druge polovice XVIII. stoletja. Predstavlja nam z zlatimi tresami obšit rdeč grbovni plašč, katerega notranja stran je naslikana kot bel hermelinov kožuh. Na vrhu je krona ali morda knežji klobuk. Da bi bil na njem pritrjen grbovni ščit, se še ni moglo razpoznati. Tudi rebra tega prostora so poslikana s temno modrimi in rdečimi progami.

Nad vhodom v muzejsko knjižnico in pisarno, kjer je bil nekoč takozvani zimski refektorij je prišla druga sklična freska tudi iz sredine XVIII. stoletja na dan. Razmeroma je še prav dobro ohranjena. Pred nami je svetlozeleno pobarvan portal z dvojnim stebrovjem. Nad njim je na lahkordečem ozadju razpet grbovni plašč z grbom ptujskih dominikancev. Grb sam je razdeljen po dveh šiljastih lokih v dve polovici, izmed katerih je zgornja črna, spodnja bela. Njegovo ovršje tvorijo dve škofovi mitri, rdeč kardinalski klobuk ter prekrižana škofova palica in dvokraki križ. Pod tem grbom sta še dva druga, manjša nasproti si ležeča grba ptujskih gospodov, pritrjena nad portalovim vhodom. Na levem in sicer na črnem polju je bel zmaj, t. j. vurberški, na desnem ravno tako na črnem ozadju belo sidro, borlski grb. Leta 1230. je pobožna Mehtilda, vdova Friderika III. Ptujskega, ustanovila v svoj in možev blagor ta dominkanski samostan in zato ni čudno, da njuna grba ponovno srečamo v teh prostorih. Nekoliko poškodovani posvetilni napis nad celotnim prizorom, iz katerega se bo dala še razbrati letnica, se nanaša na dobrohotne ustanovitelje, ki so nekoč tako bogato obdarovali ptujske dominikance.

Že leta 1928. so v neposredni bližini na stopnišču v prvo nadstropje odkrili podobno fresko, katero so spet prepleskali.

Morda nam pove g. banski konservator dr. Fr. Stele ob svojim prihodu z ekskurzijo železniških uradnikov 4. oktobra kaj več o pomenu in starosti teh fresk.

Pred kratkim je muzej pridobil še nov zanimiv kamen, tokrat sicer ne rimskega. V Ptuju so imeli od nekdaj težave in veliko skrb z vodo in stari Rimljani so bili po odkritjih prof. Fr. Ferka in univ. prof. dr. B. Sarije mnogo srečnejši nego sedanji Ptujčani ter preskrbovali svojo Colonijo Ulpia Trajana Poetovio po vodovodu s Pohorja z dobro pitno vodo. V srednjem veku in novejši dobi so bili mnogo skromnejši in često, kakor napis pove, niti dovolj sredstev niso imeli, da bi si postavili pošten vodnjak. Na dvorišču Strohmajerjeve gostilne, nekdaj okrogel stolp v mestnem obzidju, je dolga leta bil stopnica v hlev priprost kamen z naslednjim napisom:

ANNO.M.D.LXXXX.HAT
EIN.ERSAME.LANDTSCH
AFT.IN.STEIIER.DISEN
BRVN.MACHEN.LASSEN

Torej častivredni štajerski deželni zbor je Ptujčanom dal leta 1590 napraviti ta vodnjak, kje pa in kako, tega napis žal ne pove in se bo dalo težko dognati. Kamenita napisna plošča iz pohorskega mramorja meri po dolžini 90, višini 32 in debelini 10 cm.

A.S.

S P O R T

Danes: Hašk—Ljubljana

Popoldne ob 16.30 prijateljsko srečanje na igrišču Primorja — namesto prvenstvenega v nedeljo

Hašk se je vrnil s turneje po Švici in bo igral popoldne prijateljsko tekmo proti Ljubljani. V Švico se mu je zelo mudilo, da vsaj malo popravi svoj neugodni položaj, v katerega je padel po nesreči, ko so mu pogorele naprave na igrišču, z njimi pa ves inventar.

K prvi tekmi v Švici so Haškovci nastopili, čim so izstopili iz vlaka. Rezultat je bil zato skrajno neugoden. Po pardnevnem odpočitku pa je Hašk v zaključni tekmi zopet pokazal tudi v inozemstvu dober razred jugoslovenskega nogometa in igral v Bernu neodločeno 3:3.

V moštvu Haška igra zopet Hitrec, nekdanji popularni vodja napada naše reprezentance. Z njim je moštvo mnogo pridobilo, kakor je moštvo svojčas po njegovem odhodu v Švico toliko zgubilo, da se ni moglo povzpeti v vrh našega nogometa.

Hašk igra vedno enako: bodisi prijateljsko tekmo, bodisi prvenstveno, njemu leži lepa kombinatorna igra, zaradi katere ga vedno povsod radi sprejemajo v goste. Včasih, ko trči na moštvo manjše kakovosti, ga s svojo igro na mah podre. Če pa ima opravka z ostro igrajočim nasprotnikom, se navadno razvije borba med dvema sistemoma in le včasih je potem Hašk na boljšem.

Zanimivo je dejstvo, da so Haškovci v poslednjih letih lahko rečemo vse prvenstvene tekme v Ljubljani zgubili po vrsti, dočim so v prijateljskih srečanjih skoro vedno odnesli dober rezultat iz Ljubljane. Kako bo danes?

Ljubljana nastopi kompletna, morda bo hotel trener poskusiti kako novo moč, za kar so močne prijateljske tekme najbolj prikladne prilike.

Tekmo bo sodil g. Deržaj.

V nekaj vrstah

V nedeljo sta *hazenski* družini Ilirije in Jadrana odigrali prvo letošnjo *prvenstveno tekmo*, ki jo je Ilirija z visoko razliko 16:0 (7:0) odločila zase. Zmagovalke so nastopile v najmočnejši postavi, v kateri se je še posebej odlikovala Bernikova, ki je sama zabila dve tretjini golov. Družina Jadrana je nastopila z mladimi močmi, ki so pokazale sicer veliko požrtvovalnost in tudi že nekaj tehničnega znanja, vendar pa takemu nasprotniku še niso bile kos. Tekmo je sodil g. Doberlet prav dobro in objektivno, gledalcev pa je bilo žal zelo malo, kar kaže, da je zanimanje za ta ženski sport v zadnjih letih močno popustilo.

Na *turneji v Švici je zagrebški Hašk* v nedeljo odigral svojo drugo in zadnjo tekmo proti reprezentanci mesta Berna. Haškovci so imeli to pot težko nalogo popraviti rezultat prve tekme, kar se jim je pa v polni meri posrečilo. Proti najboljšim igralcem mesta Berna so odnesli neodločen rezultat 3:3, čeprav so domačini do odmora že vodili s tremi goli razlike. Gledalcev je bilo 5.000. Bilanca Haškove turneje po Švici je zdaj vendarle nekoliko lepša.

Prihodnjo nedeljo bodo naslednje tekme za državno prvenstvo: v Beogradu BSK — Jugoslavija in Bask — Concordija, v Zagrebu Hašk — Gradjanski, v Osijeku Slavija — Ljubljana in v Sarajevu Slavija — Hajduk. Naše čaka torej to nedeljo precej težka naloga.

Mariborski II. razred

V nedeljo se je tudi v mariborskem II. razredu pričelo prvenstveno tekmovanje in se je prvo kolo končalo z naslednjimi rezultati:

SK Slavija (Pobrežje): SK Lendava 4 : 4 (3 : 0)

Slavija, ki je že vodila s 4:0, je v drugem polčasu močno popustila, tako da se je nasprotniku posrečilo izravnati. V ostalem je bila tekma precej ostra, vendar pa v mejah dovoljene igre. Sodil je dobro g. Nemec.

SK Mura : SK Ptuj 6 : 1

Mura je z lahkoto spravila prvi dve točki. SK Ptuj ni mogel nuditi resnega odpora in se ima zahvaliti le svojemu vratarju, da ni odšel z igrišča poražen z dvoštevilčnim rezultatom. Tekmo je objektivno sodil g. Schneller iz Maribora.

SK Gradjanski (Čakovec): SK Drava 6 : 0

Tekma, ki se je vršila v Ptuju, se je končala s sigurno zmago gostov, ki so bili boljši nasprotnik. Sodil je dobro g. Jančič iz Maribora.

Službeno iz poverjeništva SO v Celju. Jutri, v sredo ob 20. bo v klubski sobi v Celjskem domu strogo obvezen sestanek vseh nogometnih sodnikov. Pozivajo se tudi gg. sodniški kandidati, ki nameravajo polagati sodniški izpit, da se do četrtka prijavijo celjskemu poverjeniku zaradi dogovora o obiskovanju tečajev. Izpiti bodo v bližnji bodočnosti. Podrobnejše informacije pri poverjeniku. — Poverjenik.

SK Ljubljana. Postava moštva za prijateljsko tekmo s Haškom je na oknu v tajništvu. Vsi ostali igralci prve skupine imajo trening danes od 14. naprej.

Prijave državnih upokojencev za doklade

Dravska finančna direkcija v Ljubljani uradno razglaša:

Vsi državni upokojenci, osebni in rodbinski (t. j. vdove in sirote drž. uslužbencev), morajo vsako leto v času od 1. do 15. oktobra predložiti blagajni, od katere prejemajo pokojnine, prijave za prejemanje osebne in rodbinske doklade. Upokojencu, ki bi prijave v tem roku ne predložil, se ustavi izplačevanje doklad. — **Oblika teh prijav ni predpisana.** Vložiti se morajo v obliki navadne vloge, v kateri mora predlagatelj izrečno izjaviti, da izpolnjuje vse pogoje za prejemanje doklad in da po čl. 29 uredbe od 19. IX. 1935. št. 37.600/I, (Služb. list od 28. IX. in 30./X. 1935) ni nobenega zadržka, da se mu doklade priznajo oziroma še naprej izplačujejo. Izjaviti mora:

1) da sam nima nobenega dohodka od osebnega dela ali premoženja,

2) da **žena** ni državna, banovinska, občinska ali zasebna uslužbenka ali upokojenka,

3) da **otrok** ni zaposlen ne v javni ne v zasebni službi; da se ne oskrbuje ne v civilnem ne v vojaškem dobrodelnem ali vzgojnem zavodu; da ne prejema ne domače ne tuje podpore, ustanove ali druge pomoči; da nima ne premičnega ne nepremičnega premoženja in da ne prejema ne rodbinske pokojnine ne invalidske podpore. Vsi drž. upokojenci (upokojenke, vdove in sirote), ki prejemajo pokojnine od te finančne direkcije, se na prednje opozarjajo in pozivajo, da v lastnem interesu v času od 1. do 15. oktobra t. l. direkciji zanesljivo predlože pravilno sestavljene prijave. Priložiti je vse potrebne dokazilne listine, zlasti potrdila o šolanju otrok.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek 24.: Za narodov blagor. Premiera. Premierski abonma.
Petek 25.: Zaprto.
Sobota 26.: Za narodov blagor. A.

Otvoritev dramske sezone 1936/37. bo v četrtek, dne 24. t. m. s Cankarjevo igro »Za narodov blagor« v režiji ing. arh. Bojana Stupice. Ta drama spada med najboljša Cankarjeva dela in nosi pečat prave umetnine; s svojo aktualnostjo se zdi pisana za vsako dobo. Predstava bo za premierski abonma.

OPERA

Petek 25.: Zaprto.
Sobota 26.: Matija Gubec. Krstna predstava opere za premierski abonma.

Krstna predstava Risto Savinove opere »Matija Gubec« bo otvorila operno sezono 1936-37 v soboto 26. t. m. Opero je zrežiral prof. Osip Šest. Naslovno partijo bo pel g. Primožič.

Radio

Sreda, 23. septembra

Ljubljana 12: Valčkova ura na ploščah. — 12.45: Poročila, vreme. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Simfonične slike na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Pester spored radijskega orkestra. — 18.40: Mladinska ura: Slomšek — utemeljitelj naše kulture (prof. Etbin Bojc). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Mitropolit Stevan Stratimirović — ob 100-letnici smrti (Dr. Jovan Radonjić iz Beograda). — 19.50: Pesmi o morju (plošče) — 20.10: Z našega lepega Jadrana (g. Vladimir Regally). — 20.30: Plesne skladbe za dva klavirja (izvajata gdčni Božena Šaplja in Silva Hrašovec). — 20.45: Operni spevi in odlomki, izvajata g. Robert Primožič in radijski orkester. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.20: Narodne pesmi ob spremljevanju harmonike, sodelujeta g. Tine Štibrnik in g. Mirko Remškar.

Beograd 17.20: Orkestralna glasba. — 18.20: Plošče. — 19.50: Narodne pesmi. — 20.20: Plošče in humor. — 22.20: Skladbe za čelo in klavir. — **Zagreb** 17: Glasbene pravljice. — 20.30: Prenos iz Ljubljane. — 22.15: Orkester mandolin. — **Praga** 19.20: Koncert vojaške godbe. — 20.10: Češka narodna glasba. — 22.15: Plošče. — **Varšava** 19: Koncert orkestra in solistov. — 21: Chopinove klavirske skladbe. — 21.30: Komorna glasba. — 23: Ples. — **Dunaj** 12: Orkester. — 16.05: Znameniti pevski zbori na ploščah. — 19.30: Ura turške glasbe. — 20.20: Prenos Verdijeve opere »Alzira«. — 22.10: Koncert orkestra. — 23.15: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Dunajske specialitete na ploščah. — **Berlin** 19: Orkester. — 20.45: Večer zagonetk. — 22.30: Nočni koncert in ples. — **München** 19: Orkestralen koncert. — 20.45: Zabaven program. — 22.30: Violinski koncert. — **Stuttgart** 20.45: Venček izbranih melodij na ploščah. — 22.30: Nočna reportaža iz živalskega vrta. — 23.15: Lahka in plesna muzika. — 24: Nočni koncert. —

Naročite „Jutro“! Naročite „Jutro“!

V četrtek, dne 24. septembra pozor na začetek novega romana

A. Poltzer:

Pot brez cilja

Kritika pravi: »Izredno napeta zgodba, bogato pretkana z ljubezensko in pustolovno romantiko povojnega življenja ...« Tej sodbi se boste pridružili!

Naročite „Jutro“! Naročite „Jutro“!

Kulturni pregled

V. I. Nemirovič—Dančenko

Ruska emigrantska literatura je izgubila svojega častitljivega Nestorja: v Pragi je umrl v starosti 91 let pisatelj Vasilij Ivanovič Nemirovič — Dančenko. Bil je najpopularnejša osebnost praške ruske kolonije, čudovit starec, ki je še ob svojem devetdesetem letu sukal pero. Preživel je najplodovitnejše razdobje ruske literature in poznal njene slavne mojstre, ki so — kakor Dostojevskij, Tolstoj in toliki drugi — že zdavnaj mrtvi. Gorkij je nedavno umrl kot starec, toda po letih bi bil lahko sin Nemiroviča Dančenka. Dolgo življenje je poleg prirojene pridnosti in lahkega načina pisanja omogočilo temu slovečemu žurnalistu in publicistu, da je postal najplodovitnejši ruski pisatelj sploh, zakaj kje je še kateri, ki bi se lahko kakor on ponašal z več ko 300 knjigami svojih spisov?

Kot pisatelj se Vasilij Nemirovič Dančenko ni mogel nikdar potegovati za prostor na vodilnem mestu. Njegovi romani in povesti se večidel ne dvigajo nad nivô dobrih zabavnih spisov in tako zvanih ljudskih romanov. Pisal je z neverjetno lahkoto, tako rekoč sipal iz rokava, zato pa je ostal tudi kot pripovednik samo spretni žurnalist in duhoviti kramljalec. V težko pregledni goščavi njegovih spisov pa ne smemo pozabiti pripovednih del, ki so obravnavale južne Slovane in sploh slovanske narode. Te spise preveva posebna toplota, in čeprav niso literarna mojstrovina — ali morda prav zaradi tega — so se sino razširili in imeli med povprečnim izobraženstvom mnogo stalnih čitateljev, kar je nemalo pripomoglo k širjenju slovanske misli in slovanskega čuvstvovanja v stari Rusiji.

Največji in stvarno najpomembnejši del spisov V. J. Nemirovića-Dančenka tvorijo reportažni spisi, aktualna literatura, publicistične stvaritve. Kot žurnalist višjega tipa, je bil pokojnik desetletja na vodilnem mestu. Priimek Nemirovič mu je odlično pristojal, zakaj bistvena poteza njegovega značaja je bil nemir. Ni bil kabinetni, redakcijski novinar: mizo je potreboval samo tedaj, ko je hotel vreči na papir videno in doživljeno. Več časa kakor za redakcijsko mizo je presedel v kupejih, v vozovih, na parnikih, na saneh. Bil je neumoren zbiratelj gradiva o svojem času, odkrivatelj neznanega ali malo znanega, reporter v najboljšem pomenu besede, vsekako eden izmed klasikov in vzorov te napol časnikarske, napol pisateljske zvrsti, ki se je šele v naši dobi docela razmahnila. Znamenite so bile ob svojem času njegove reportaže iz najsevernejših pokrajin Rusije, s polarnega področja in z vzhoda, krasna je bila knjiga njegovih potopisnih črtic iz Španije in Italije, prvi izmed Rusov je obširno prikazal balkanske deežle, prvi pisal sloveče reportaže iz Južne Amerike i. t. d. V. J. Nemirovič Dančenko je bil celo v evropskem smislu eden največjih vojnih poročevalcev. Kot reporter se je udeležil srbsko-turške vojne 1875, rusko-turške dve leti pozneje, kitajske 1900 rusko-japonske 1904, balkanske 1912 in svetovne. Čeprav že prileten, je na pr. v rusko japonski in v svetovni vojni prenašal velike napore. Bil je priča enega najstrahovitnejših pokoljev v svetovni vojni — pri Verdunu.

V. J. Nemirovič Dančenko je bil brat ustanovitelja hudožestvenega teatra v Moskvi Vladimirja J. N. Dančenka. Rodil se je l. 1845. v Tiflisu kot oficirski sin, preživel mladost v divjeromantični prirodi Kavkaza in se posvetil častniškemu poklicu. Toda kmalu je častništvo zamenjal s časnikarstvom in mu ostal zvest do zadnjega diha. Vihar ruske revolucije je vrgel tudi njega z rodnih tal, šel je zopet po svetu, tokrat kot emigrant. Naposled se je bil naselil v Pragi in preživel med Čehi več kot deset let — čaščen, priljubljen in kakor doma, kajti slovanski zanos mu je ostal do zadnjega, prav kakor neomahljiva vera v ruski narod in njegovo bodočnost.

Častljivi starosta ruskih pisateljev je imel tudi iz Prage živahne stike s slovanskim jugom. Pred leti je predsedoval kongresu ruskih pisateljev in žurnalistov v Beogradu. Poznal je tudi »Jutro« in objavil v njem nekaj svojih originalnih prispevkov.

Slovanski jug bo ohranil svojega vnetega prijatelja v svetlem spominu. Vasiliju Ivanoviču Nemiroviču — Dančenku bodi po vseh viharjih dolgega in zaslužnega življenja lahek večni sen v bratski češki zemlji!

Dvojno knjigovodstvo v naši operi

Ni baš močno zalegla gostobesedna reklama za židovsko firmo Bernard Grün. Ljubljančani imajo dober nos in so ostali vsi, ki so izbirčnejši, lepo doma. Sicer pa je Grünova muzika, znešena iz neštetih gnezd, prirejena iz špekulativnih namenov le za orkesterček kavarniškega formata, ki omogoča uprizoritev v mestu in na deželi, le nekak ocvirek na kislo zelje, ali pa še manje. Komediji Emila in Arnolda Golza je dodal Fritz Löhner-Beda nekaj pevskih tekstov, ki jih je na hitro, neizbirčno roko komponiral Grün. Ti šansoni, kupleti i. t. d. naj bi naivno, ne baš originalno in duhovito dejanje poživili. No namesto tega ga dostikrat ovirajo, po nepotrebnem celo zavlačujejo. Prav brez vsake škode bi oba Golza lahko izhajala brez Löhner — Bede in Grüna.

»Kjer ljubezen cvete« ali kakor smo pri nas prekrstili opereto »Dvojno knjigovodstvo«, je pripravno za vsake deske in bi bili za delce bolj hvaležni n. pr. na Jesenicah ali kjerkoli v provinci, manj pa na mestu, kjer smo včeraj slišali Donizettija, jutri bomo videli Verdija ali pa Wagnerja. Snov dejanja sloni na neštetokrat premletem zamenjavanju oseb. V dobro »Dvojnemu knjigovodstvu« vpišem nekoliko situacijske komike, nedeljsko dostojnost v kretnjah in besedi, čedno opremo, nevsiljive toalete, negativne strani pa je kvitirala maloštevilna publika z mlačnim in ohlapnim priznanjem. Ni, da bi jih omenjal posebej.

V operetki, ki si jo je naprtil celo prof. O. Šest kot režiser in ki bi utegnila njegovo ime številčno zmanjšati, smo slišali izza nekaterih gostovanj nam že znano subreto Brumen-Lubejevo, ki bi jo vsekakor rajši spoznal v kaki hvaležnejši partiji, preden bi jo presojal točnejše. Sicer pa nam bo nudila takih prilik dovolj, saj je uvrščena med naše stalne operetne goste. Nastopil je še Janko, kot dobrodušen šef velike industrije, z veternjaškim sinom Hansom — Gorskim, ki mi je na odru le preveč kričal, z najbolj premišljeno igro in nepretirano zasnanjostjo Zupan in Gabrijelčičeva v vlogah potegnjenega zakonskega para Ringenheimovih, dalje njiju hči, ki se na prvi pogled zaljubi v pretirano bedastega Petra Finka, knjigovodjo **Pečka**, sicer dovolj prijetno dekle Hana **(Smerkoljeva)**, potem močno uporabni Frelih kot sluga, Brcarjeva in Japljeva v vlogi str. episk. Simonič kot dostojanstven sluga, picolo in konec.

Vsa zadeva je precej puhla in dolgočasna. Najduhovitejši »vic« je tale: »Hej vi knjigovodja, pridite k meni!« »Hm, ne morem! Najprej moram priti k sebi!« »Smeh, smeh, smeh! Kako nerazvajena, nepokvarjena in naivna je še naša publika! Kaj bi v blagor gledališke blagajne še dalje ostala taka!

Zapiski

»Akademija sedam umetnosti« v Beogradu je pravkar razdelila svoje letošnje nagrade. Najvišjo nagrado je prejel slikar Jovan Bijelić. Druga nagrada je bila priznana Emilu S. Petroviću za vojni roman »Neznani junak«, tretja je bila podeljena »Zborniku hrvatskih seljaka«, četrta članici beograjske opere Aniti Mezetovi za uspelo kreacijo »Mignon«.

Nov srbski vojni roman. Stevan Jakovljević je objavil v zbirki »Naša knjiga« (Beograd) obsežni vojni roman »Kapija slobode«.

Prof. dr. Blumenthala »Rezultati eksperimentalnog ispitivanja i lečenja raka«, obsežno znanstveno delo, ki mu gre v literaturi te vrste vodilno mesto, ki izšlo v prevodu dr. L. Stanojevića v Beogradu.

Srbska književna zadruga je napovedala za prihodnji mesec Pesmi Milana M. Rakića, 2. zvezek Pripovedk Ive Andrića, roman Jakova Ignjatovića »Patnica«, Stare srpske biografije 15. i 17. veka, Eseje Marka Cara prevod Victora Hugoja drame Roui Blas in zbornik »Čehoslovačka« z uvodom prezidenta dr. Beneša.

Španski pesnik Federico Garcia Lorca, predstavitelj povojne španske poezije, je postal žrtev državljanske vojne v svoji domovini. Ustrelili so ga vstaši v Granadi.

ZANE GREY:

BETTY ZANE

78

Zgodovinski roman iz ameriške revolucije

EPILOG.

Betty je prebila vse svoje življenje na prizorišču svojega glavnega junaštva. Postala je srečna žena in mati. Na stara leta, ko so se že vnuki igrali okoli nje, je rada pripovedovala, kako je kot mlado dekle tekla z indijanskimi svinčenkami za stavo.

Polkovnik Zane je postal prijatelj vseh rdečekožcev. Mnogo let je imel trgovsko postajo, in njegov način kupčevanja je bil zmerom obziren in pošten. Ko je bila vsa dežela naseljena, je vsak čas dobil kako odlikovanje od državne, kolonijske ali narodne vlade. Njegovo najslavnejše delo je padlo nekako v leto 1796. Predsednik Washington, ki je hotel otvoriti narodno cesto iz Forta Henryja v Maysville v Kentuckyju, je s tem, da mu je zaupal izvršitev te naloge, izrekel zmožnostim polkovnika Zana najvišje priznanje. Njegov brat Jonatan pa indijanski vodnik Tomepomehala sta mu bila v dragoceno pomoč, ko je šlo za to, da utare pot skozi divjino. Ta cesta, ki je mnogo let slovela kot »Cesta polkovnika Zana«, je odprla častihlepnemu naselniku dolino Ohia. V plačilo za uslugo je dal kongres polkovniku pravico, da vzame na podlagi vojaškega naslova tri ozemlja, vsako četrt milje v obsegu, v svojo last; dogodki so se razvili tako, da mu je vlada odkazala ta zemljišča kot darilo. Polkovnik Zane je bil ustanovitelj Wheelinga, Zanesvilla, Martins Ferryja in Bridgeporta. Umrl je leta 1811.

Izak Zane je dobil od vlade pravico do deset tisoč juter zemlje ob Blazni reki. Dom si je postavil sredi tega ozemlja, kjer je do smrti živel med Vájendotci. Bela naselbina je nastala in se razcvela in zrasla v današnje bogato mesto Zanesfield.

Jonatan Zane se je po proglasitvi miru z Indijanci umaknil v pokoj, si poiskal ženo in postal sčasoma vpliven meščan. Nikoli ga pa ni minila ljubezen do divjih gozdov. Časih se je zgodilo, da je snel svojo staro puško s stene in izginil za dva ali tri dni. Vselej se je vrnil srečen in vesel s teh samotnih lovskih izletov.

Samo Wetzel nikakor ni prijazno gledal napredovanja omike; a ta je bil lovec, ne pionir. Mirovno pogodbo s svojimi starimi sovražniki Huronci je spoštoval, čeprav ni nikoli prenehal s pohodi in maščevalnimi napadi proti Delevêrcem.

Čim bolj so leta minevala, tem molčečnejši in tišji je postajal Wetzel. Kdaj pa kdaj se je oglasil v Fortu Henryju, in ob takih prilikah se je po mnogo ur igral z Betkinimi otroki. A dokler je bil v naselbini, je bil nemiren, in njegovi obiski so postajali čedalje krajši in redkejši. Zvest svojemu prepričanju, da zanj ni ženske na svetu, je ostal samec. Njegov dom je bila brezpotna divjina, kjer je ohranjal zvestobo svojemu poslanstvu: biti sovražnik rdečekožcev — —

Čudno je, a nikoli niso njegovi dolgi črni lasje krasili sten indijanskega vigvama, nikoli ni mogel rdeč vojščak s srditim ponosom pokazati na njegov skalp in reči: »Smrtni veter ne piha več čez hribe in doline.« Lahko bi poročali, kako je njegovo bistro oko spet našlo Vingenunda pred mulo smrtonosne puške in kako je bil spet ujetnik v taboru tega nespravljivega sovražnika; a to je druga zgodba, ki jo morda povemo pri drugi priliki.

Danes stoji lepo mesto Wheeling na bregovih Ohia, tam, kjer so nekdaj lica pionirjev prebledevala ob bojnem kriku Indijancev. Široka, vijugasta reka vali svoje vode kakor tiste dni; samo ona se ne izpreminja. Kaj ji pomenijo Indijanci in pionirji, trdnjave in mesta? Stotisočletja, preden so živela na zemlji človeška bitja, je že počasi tekla proti morju, in stotisočletja potem, ko bodo ljudje in njihova dela zdavnaj razpadli v prah, se bo po večnem načrtu narave še vedno valila svojo pot.

Na otoku še zmerom stoje plemenite bukve, hrasti in kostanji — drevesa, ki so jim obronki zdavnaj zakrili sledove svinčenk; če bi pa mogla govoriti, bi lahko povedala nekatero razburljivo zgodbo. Lepe trate in ponosne gosposke hiše krasijo otok, in svetle kočije drdrajo po ozemlju, ki nekdaj ni slišalo drugega kakor mehki korak divjadi in mokasinov.

McCollochova skala še vedno drzno štrli nad reko, tako strma in rogata kakor tiste dni, ko si je hrabri podpolkovnik s svojim skokom pridobil večno slavo. Na pobočju griča, ki gleda čez reko, je Wetzelova votlina, ki jo še danes ta dan tako imenujejo. Vinska trta in šipek bujno rasteta ob vhodu, kjer je pred davnimi, davnimi časi prežal zviti divjak, da bi zaskočil naselnika, privabljenega po lažnem puranjem klicu. Ob sobotah zvečer prihajajo v votlino dečki in se igrajo Indijance.

Pred nedavnim časom je pisatelj prebil v tej votlini tih popoldan; vlekel je skladno žuborenje valov na uho in sanjal o ljudeh, ki so sto dvajset let pred njim živeli in ljubili, se borili in umirali ob tej reki. Mesto s svojimi dolgimi štirikotniki hiš, s svojimi stolpi in mostovi mu je skopnelo izpred oči, in ostala je zgolj pokrajina, kakršna je bila v časih Forta Henryja; nikjer dima, da bi jo zatemnjeval, nikjer ropotavih parnikov na reki, povsod samo zeleni, hladni gozd.

Nikogar in ničesar ni manjkalo v tej sanjski sliki: Betty, ki drevi na svojem poniju; pionir, ki orje svojo njivo; divjak, ki se potuhnjeno plazi sovražniku za hrbet;; Wetzel in Jonatan, ki stražita ob reki; sma, ki se s kravami vred pase na pašniku, in na pečini stara trdnjavica, mrka in grozeča — vse to mi je bilo pred očmi, tako naravno kakor v onih dneh, ki so nalagali dušam ljudi toli težke preizkušnje.

In ko se je pisatelj zdramil in ga je resničnost življenja opomnila, da spadajo njegove sanje v davno minulost, se mu je stožilo ob misli, da je pionirjevo delo končano in da je posel njegove zveste, junaške žene opravljen. Ta krasna dežela, ki je storila njune žrtve našo last, jima bo večen spomenik.

In žalostna je tudi misel, da nihče ne toži za ubogim Indijancem. Toliko da ni pozabljen; v senci počiva; njegove pesmi so utihnile; nikoli več ne bo opeval svoje temnopolte ljube. Njegova dejanja so storjena; nikoli več se ne bo hvalil s svojo vsemogočno roko in z viharno hitrostjo svojega teka; nikoli več mu ne bo srce poskakovalo ob jelenjem rukanju — njemu, ki spi v senci svojih hrastov, pod praprotjo in mahom.

Konec

Radijska patruljа — Roman v slikah.

87.

Copyright »Pantheon« & »Jutro«.

Sam je razporedil policijsko moštvo in določil vsakemu svojo nalogo v bližajoči se bitki. Ko je bilo vse pripravljeno, se je odpravil s Patom po stopnicah proti vojvodovemu stanovanju.

Dočim so policijski stražniki obkoljevali hišo, se je zločinska dvojica mrzlično pripravljala na usodno bitko.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilje
za stalno iščemo. K. Soss, Mestni trg 18. 22789-1

Trgovskega pomočnika
sprejme galanterijska trgovina. Pismene ponudbe z podatki in zahtevami na ogl. odd. Jutra pod »Agilen pomočnik«. 22525-1

Medičarskega in svečar. pomočnika
išče za takojšen nastop. — Gregorinčič Franc, medičar, Stožice 129, Ljubljana. 22884-1

Avto-mehanik
perfekten tudi v struženju in avtogeničnem varjenju, dobi takoj službo. Prednost znanje pri izdelovanju karoserij. Izve se pri Šribar Ivan, meh. delavnica, — Domžale. 22816-1

3 krojaške pomočnike
za fina dela, velike in male komade, potrebujem. Jozef Gostevčnik, krojač, Mladenovac. 22817-1

Hišnik
samec, oskrbnik ali upokojenec, dobi mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22797-1

Krojaškega pomočnika
veščega nekoliko damskega dela ali pomočnico z dežele, iščem. Mestinšek Franc, Val. Vodnikova 8, Moste, Ljubljana. 22813-1

Službe išče

Vsaka beseda 60 par davek 3 Din za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 12 Din.

Mlad mož
izvežban pri strojih, vesten in pošten delavec, ki govori in piše slovensko in nemško, išče primerne službe v strojnicah, za sluga, čuvaja ali kaj sličnega, v večjih podjetjih. Popolna zanesljivost in vestnost, s katero se je izkazal v dosedanjem službovanju, so zanj najboljše priporočilo. Ponudbe prosim pod šifro »Vse za delodajalca« na ogl. odd. Jutra. 22277-9

Absolventka
z malo maturo meščanske šole in Legatovega trgovskega tečaja, z odličnim uspehom, spretna stenotipistka, vešča slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika, išče službe. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Absolventka«. 22818-2

Avtoličar
z večletno prakso, išče službo. Gre tudi za avtoumivača. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22831-2

Trgovski pomočnik
mešane stroke, odlična moč, z odličnimi referencami, vojaščine prost, star 22 let, želi nameščenja. — Zmožen je tudi nekaj kavcije. Cenj. ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »Desna roka«. 22832-2

Boljša gospa
samostojna, srednjih let, dobra gospodinja, išče mesto gospodinje pri samostojnem gospodu, dami ali manjši rodbini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Takoj 40«. 22378-2

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potnika(co)
za Ljubljano — postranski zaslužek, provizija, iščem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22781-5

Vajenci(ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenko
ki je dovršila meščansko šolo, sprejme v učenje večja trgovina na deželi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra računarica« 22421-44

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni in prikrojevalni tečaj
Štirimesečni tečaj za prikrojevanje in šivanje oblek in perila, ročna dela vseh vrst, strojno vezenje itd. se prične 1. okt. t. l. Ukovina nizka. Informacije in vpisovanje od 9—12 v pisarni Železničarske menze, Pražakova 19, Ljubljana. 22821-4

Violončelo
poučuje začetnike absolventka konservatorija za zmerno ceno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22807-4

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dalmatinske smokve
za jelo, okusne, letošnje nudi po Din 5 kg Sever & Komp. Ljubljana 21805-6

Holandske cvetne gomolje
hijacint, tulipanov, narcis, krokusov itd. nudi Sever & Komp., Ljubljana. Zahtevajte cenik! 21804-6

Skungs
in vseh vrst kožuhovino — najugodneje prodaja in specielno izdeluje krznar Josip Dolenc, Ljubljana, Sv. Petra 19, telefon 22-62. 219-6

4 nerabljeni avtoplašči
30 X 3½ in 2 kom. motorna 26 X 2½, brezzračni zelo poceni naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22796-6

Zložljiva železna postelja
naprodaj. Vprašati: Tobačna 14, podpritličje. 22811-6

Polnojarmenik
55 cm zamenjam za 75—90 cm širine. Berčun, Ljubljana, poštni predal 151. 22803-6

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje, repo
novo, prvovrstno in glavice za sarmo v sodčkih, dovavlja po naročilu v vsaki množini po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo, Povšetova 10. Telefon 25-91. 209-33

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Spalnica
in razno pohištvo poceni naprodaj. Tavčarjeva ulica 12. 22555-12

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Psica
(foksterier), bela, z rujavimi ušesi, se je izgubila. Najditelja se prosi, da jo odda na naslov Kuster, — Dalmatinova 1/II. 22808-27

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kromatično harmoniko
kupim. Ponudbe z opisom in ceno na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dobra harmonika«. 22815-26

Oblačila

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

1 smoking
2 obleki, 2 suknji, ugodno proda dne 22. t. m. Pavlič, Tyrševa 16. 22809-13

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motorno kolo
znamke Harley Davidson 500 ccm, v dobrem stanju, prodam. Poizve se v garaži Stupica, Slomškova ulica. 22798-10

Kolesa

Kolesa
prvovrstna, malo rabljena, nova in šivalne stroje poceni kupite pri PROMET, (nasproti križanske cerkve). 22804-11

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sodi za vino
rabljeni, dobro ohranjeni, od 10 hl naprej, se iščejo na posodo proti dobri odškodnini. Poznejši nakup ni izključen. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22836-7

Dragocenosti

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE - juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge
vrednostne papirje kupuje in prodaja najbolje
Al. Planinšek
ag. bančnih kredit. poslov. Ljubljana, Beethovnova ul. štev. 14/I. 214-16

Bančno kom. zavod
Maribor, Aleksandrova 40, izvršuje najbolje nakup in prodaje
HRANILNIH VLOG
vseh denarnih zavodov. — Za odgovor Din 3 znamk. 217-16

Hranilne vloge
Kmetske posojilnice, Mestne hranilnice, več stotisoč in Obrtne banke v Ljubljani, takoj naprodaj. Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I. Telefon 35-10. 22833-16

Posojilo 1.500 Din
iščem proti vrnitvi na mesečne obroke Din 300 in 10% obrestim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22830-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilno in stanovanje
oddam takoj v najem. Prometna točka ob Dunajski cesti na Prevojah pri Domžalah. Pojasnila pri Franc Kotnik, Prevoje, pošta Lukovica. 22799-17

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posestvo
v Velenju, 5 lepih sob, s sadnim vrtom 1200 sž., v katerem obstoji 35 let sedlarstvo, ob glavni cesti — prodam za 70.000. Pisati: Silnikov, Vašingtonova 12, Beograd. 22801-20

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje
parketirano, oddam za oktober. Istotam podstrešna soba s štedilnikom. Langusova ulica 5/I., desno. 22826-31

Enosob. stanovanje
solnčno, oddam na Rimski cesti 23. 22827-31

Dvosob. stanovanje
s kopalnico, takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22820-31

Enosob. stanovanje
oddam v Rožni dolini, Cesta IV/30. 22828-31

Dijaške sobe

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dijaka ali dijakinjo
sprejmem v popolno oskrbo v bližini gimnazije, Poljanska c. 20/III. Cena zmerna, nadzorstvo strogo. 22835-22

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, z zajtrkom ali brez, oddam solidnemu gospodu za bližnjo gimnazijo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22830-23

Opremljeno sobo
solnčno, s separiranim vhodom oddam 1. oktobra. — Napoleonov trg 6/III. 22834-23

Opremljeno sobo
v mestu, poceni oddam gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22490-23

Prazno sobo
oddam. Ljubljana, Rimska cesta 10/I., desno. 22800-23

Opremljeno sobo
solnčno, oddam 1. oktobra v Ilirski ulici 29/I. 22814-23

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
enosobno ali dvosobno — iščem na Gosposvetski ali Celovški cesti za november. Naslov: Mikuž, Kolodvorska 3. 22825-21a

Med mestom in deželo
posreduje Jutrov mali oglasnik

Informacije

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

I. Kvas
MODNI SALON
Vrnila sem se in zopet redno delam. 22812-31

Davčne pritožbe
zoper pridobnino, zgradarino: Davčna poslovalnica, Ljubljana, Šelenburgova 7, I. nadstr. 22829-31

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

ZA JESEN SMO zopet CENEJŠI. — Trenškoti Din 375.—, Hubertus Din 250.—, Pumparce izpod Din 100.—. V ogromni izberi modne hlače.
PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

LASTNIKI VRTOV! Veselje je pogledati, kako lepo cveto sadike iz »Perenvrta«! Zahtevajte takoj ilustrovani cenik! Največja in najboljša izbira peren, rastlin za skalne skupine, okrasnega grmovja, igličevja in slično.
Rasadnik **»PERENVRT«** Zagreb, Vlaška ul. 85.

Specijalna mehanična delavnica za popravila avtomobilov, motornih koles in vsa v to stroko spadajoča dela
J. Kraljič
Ljubljana, Gosposvetska c. 13. Tel. 2535.
Specijalni oddelek za popravila Diessel-motorjev.

A. ADAMIČ & Co.
Ljubljana, Igriška 3.
(za dram. gledal.)

Telefon 2059
Suha drva, premog, karbopakete dobite pri
I. POGAČNIK
Bohoričeva ul. št. 5.

KLIŠEJE
ENO IN VEČBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP ŠT. 23

100 uspehov na en oglas v »JUTRU«

Javna zahvala

Zavarovalnica »SAVA« mi je po svojem generalnemu zastopstvu v Ljubljani izplačala zelo kulantno odmerjeno odškodnino za škodo na vlomu, ki sem jo utrpela 10. t. m.

Iskreno se ji zahvaljujem za naglo in dobrohotno postopanje ter jo vsakomur najtopleje priporočam.

Marija Tomažič

Važno!

Prevzamem vse kemične izdelke v delo. — (Lohnarbeit). Parna kurjava in kotli na razpolago. — Pisati na ogl. oddelek »Jutra« pod »Ugodnost brez investicij«.

Za jugoslovenski patent št. 8640 od 1. maja 1931 na: »PRIPRAVA ZA PRIČVRŠČEVANJE ELASTIČNIH PREDMETOV NA TRDNIH PODLOGAH« — (Vorrichtung zur Befestigung von elastischen Gegenständen an festen Unterlagen) se iščejo kupci ali odjemalci licenc.
Cenj. ponudbe na: ing. MILAN ŠUKLJE, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

Kdor oglašuje ta napreduje!

Ploščice za štedilnike
in za oblogo sten v kuhinjah, kopalnicah, lokalih prodaja in polaga najceneje
„MATERIAL“ LJUBLJANA, Tyrševa 36, tel. 27-16

ZAHVALA

Ob neizmerni žalosti in bridkosti, ki nas je zadela s prerano smrtjo našega ljubljenega moža, očeta, brata, starega očeta, strica in svaka

SAMEC FRANCA

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli sočustvovali z nami in nam lajšali našo bol.

Zlasti se zahvaljujemo čč. duhovščini, gasilskim četam Babno, Celje, Gaberje in Lopata, zastopnikom mesta Celja z g. županom Mihelčičem na čelu, g. nar. poslancu Prekoršeku ter vsem sosedom in onim, ki so prihiteli od blizu in daleč in ga spremljali na njegovi poslednji poti v tako velikem številu.

Prisrčna hvala vsem darovalcem vencev in šopkov, vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili svoje sožalje.

Še enkrat vsem najprisrčnejša hvala!

Celje, Gornja Radgona, dne 21. septembra 1936.

ŽALUJOČI OSTALI.

G. Th. Rothman:

Gospod Kozamurnik gre na letovanje

19

Ali je bil kovčeg slabo zaprt, ali je z njim zanikarno ravnal, ne bo nikoli dognano. Gotovo je, da se je mahoma odprl in se je vsa vsebina razsula po postajnem hodniku. Gospod Kozamurnik je prestrašeno zavpil in skočil pobirat svoje zaklade...

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.